

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag om anslag för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (prop. 2015/16:1) och avstyrker samtidigt en rad motionsförslag om Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens anslag och resurser.

Utskottets ledamöter från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna har inte deltagit i anslagsbeslutet utan redovisar i stället sina ställningstaganden i varsitt särskilt yttrande.

Utskottet avstyrker vidare motioner som gäller vissa frågor om Skatteverkets och Tullverkets verksamheter. I denna del har utskottets ledamöter från Sverigedemokraterna respektive Liberalerna lämnat varsin reservation.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Bakgrund	5
Utskottets överväganden.....	6
Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	6
Vissa frågor inom tullområdet.....	12
Reservationer	14
1. Vissa frågor inom tullområdet, punkt 2 (SD)	14
2. Vissa frågor inom tullområdet, punkt 2 (L).....	15
Särskilda yttranden	17
1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (M).....	17
2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (SD).....	18
3. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (C)	19
4. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (L).....	20
5. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (KD)	21
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	23
Propositionen	23
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	23
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och oppositionens anslagsförslag	26
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets anslagsförslag	27
<i>Bilaga 4</i>	
Uppföljning av regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i budgetpropositionen för 2016	28
1 Inledning	28
4 Regeringens redovisning av resultat samt slutsatser	32
5 Utskottets analys av resultatredovisningen	36
<i>Bilaga 5</i>	
Öppen utfrågning om Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens framtida verksamhet och regionala närvaro.....	38

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt utskottets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:1 utgiftsområde 3 punkt 1 och avslår motionerna

2015/16:1254 av Maria Plass m.fl. (M),

2015/16:1308 av Jimmy Ståhl (SD),

2015/16:1613 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2015/16:2228 av Anna Hagwall m.fl. (SD),

2015/16:2241 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2245 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD),

2015/16:2659 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 7,

2015/16:3187 av Per Åsling m.fl. (C) och

2015/16:3228 av Mats Persson m.fl. (FP).

2. Vissa frågor inom tullområdet

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:359 av Per-Arne Håkansson (S),

2015/16:1303 av Richard Jomshof (SD),

2015/16:1619 av Sten Bergheden (M),

2015/16:2325 av Pia Hallström (M),

2015/16:2785 av Roger Haddad m.fl. (FP) yrkande 5,

2015/16:2827 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) yrkandena 10 och 11 samt

2015/16:2956 av Jan R Andersson (M).

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (L)

Stockholm den 3 december 2015

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C)*, Leif Jakobsson (S), Niklas Wykman (M)*, Sara Karlsson (S), Maria Plass (M)*, Peter Persson (S), Anna Hagwall (SD)*, Helena Bouveng (M)*, Hannah Bergstedt (S), Rasmus Ling (MP), Anette Åkesson (M)*, Adnan Dibrani (S), David Lång (SD)*, Daniel Sestrajcic (V), Larry Söder (KD)*, Patrik Lundqvist (S) och Said Abdu (L)*.

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I ärendet behandlar utskottet förslagen i proposition 2015/16:1 utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution samt de motioner från den allmänna motionstiden 2015 som rör anslagen till och verksamheten vid myndigheterna inom utgiftsområdet.

Under ärendets beredning har Folkpartiet (FP) bytt namn till Liberalerna (L).

Regeringens och motionärernas förslag till riksdagsbeslut redovisas i förteckningen över behandlade förslag, se bilaga 1. En sammanställning av regeringens och oppositionspartiernas anslagsförslag redovisas i bilaga 2 och utskottets förslag till anslag i bilaga 3. Vidare redovisas i bilaga 4 utskottets uppföljning av regeringens resultatredovisning om utgiftsområdet. Slutligen redovisas i bilaga 5 en utskrift från den utfrågning som utskottet arrangerade den 1 oktober 2015 om myndigheternas framtida verksamhet och regionala närvaro.

Bakgrund

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution omfattar anslagen till myndigheterna Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket. Även Kustbevakningen har viss verksamhet inom utgiftsområdet genom att myndigheten har ett självständigt ansvar för tullkontrollen till sjöss.

Under 2000-talet har Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket genomgått stora omorganisationer. Efter ett riksdagsbeslut hösten 2003 utvecklades Riksskatteverket och de tio regionala myndigheterna; i stället inrättades den nuvarande myndigheten Skatteverket (bet. 2003/04:SkU2).

Våren 2006 beslutade riksdagen om en ny organisation för kronofogdemyndigheterna, som innebar att de tio fristående myndigheterna slogs ihop till en rikstäckande kronofogdemyndighet (bet. 2005/06:SkU35). Kronofogdemyndigheten fick sedan en fristående ställning i förhållande till Skatteverket genom ett riksdagsbeslut våren 2007 (bet. 2006/07:SkU17). Samtidigt överfördes borgenärsuppgifter av offensiv natur från Kronofogde-myndigheten till Skatteverket. Kronofogdemyndigheten blev helt fristående från Skatteverket den 1 januari 2008.

För Tullverket trädde en ny organisation i kraft den 1 juli 2004 i syfte att bättre utnyttja resurserna och förbättra den brottsbekämpande verksamheten.

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i enlighet med regeringens förslag och avslår motionsförslagen om högre anslagsbelopp m.m.

Jämför särskilda yttrandena 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen för budgetåret 2016 anvisar anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt följande.

Anslag		Anslagstyp	Tusental kr
1:1	Skatteverket	Ramanslag	7 194 417
1:2	Kronofogdemyndigheten	Ramanslag	1 861 359
1:3	Tullverket	Ramanslag	1 727 170
Summa			10 782 946

Regeringen framhåller att målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgarna och näringslivet samt motverka brottslighet.

Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Vid sidan om detta ska den även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt, hög sysselsättning och ett rättvist fördelat välstånd. Myndigheterna inom utgiftsområdet ska underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig. De som kommer i kontakt med myndigheterna ska få en enhetlig behandling och känna förtroende för rättssäkerheten i regelsystemen. Kvinnor och män ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheterna.

De regelverk och rutiner som myndigheterna själva disponerar över ska vara så enkla som möjligt. För att stärka legitimiteten ska dessa vara möjliga att förstå och inte leda till onödigt stora administrativa kostnader för dem som ska tillämpa reglerna. Nyttan av förenklingar ska dock alltid vägas mot behovet av att säkerställa uppbörden och intäkterna samt motverka fel och fusk. Myndigheterna ska bidra med att utarbeta förslag till förenklingar av de nationella och internationella regelverken, med beaktande av behovet av kontrollmöjligheter.

Kontroller och sanktioner syftar till att förstärka och upprätthålla normer och att se till att regelverken följs. Det är viktigt att säkerställa att systemen inte utnyttjas på icke avsett sätt. Myndigheterna ska utifrån sina respektive kompetensområden fortsätta att delta i arbetet mot grov organiserad brottslighet (GOB).

Fortsatta förändringar och rationaliseringar är nödvändiga för att klara av framtidens krav. Standardisering och automatisering av arbetsflöden liksom utveckling av elektroniska tjänster för att effektivisera är av stor betydelse. Myndigheternas utveckling ska förbättra servicen till medborgarna och företagen och i lämpliga delar bygga på gemensamma lösningar för statsförvaltningen.

När det gäller *Skatteverket* anför regeringen att de öppna gränserna och en alltmer globaliserad ekonomi gör att det finns ett ökat behov av att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Regeringen föreslår därför en förstärkning av anslaget för att myndigheten successivt ska kunna bygga upp kompetensen. Anslaget förstärks med 10 miljoner kronor 2016, 20 miljoner kronor 2017 och 25 miljoner kronor 2018 och varaktigt med 25 miljoner kronor fr.o.m. 2019.

Enligt lagen (2015:417) om arv i internationella situationer är Skatteverket sedan den 1 augusti 2015 behörig myndighet för utfärdande av europeiska arvsintyg. Skatteverket har rätt att ta ut en avgift vid ansökan om ett europeiskt arvsintyg men disponerar inte dessa intäkter. För denna ärendehandläggning föreslår regeringen att anslaget ökas varaktigt med 1,4 miljoner kronor från 2016.

I syfte att bidra med finansiering till regeringens prioriterade satsningar föreslås att anslaget minskas varaktigt med knappt 17,8 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Med anledning av införandet av ersättning för höga sjuklönekostnader 2015 ökades Skatteverkets anslag tillfälligt med 2,4 miljoner kronor. Regeringen föreslår att 600 000 kronor kvarstår varaktigt fr.o.m. 2016.

Ekobrottsmyndigheten får ökade kostnader för hantering av skattetillägg i enlighet med det som föreslås i proposition 2014/15:131 Skattetillägg: Dubbelprövningsförbudet och andra rättssäkerhetsfrågor. Därför föreslås att 4 miljoner kronor överförs engångsvis 2016 och 1,7 miljoner kronor varaktigt fr.o.m. 2016 till utgiftsområde 4 Rättsväsendet anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten.

Den 1 januari 2016 införs s.k. redovisningscentraler för taxitrafik. Taxiföretagen blir skyldiga att överföra taxameteruppgifter till redovisningscentralerna som i sin tur blir skyldiga att lämna ut dessa uppgifter till Skatteverket för användning i skattekontrollverksamheten. Transportstyrelsen får, efter att ha gett Skatteverket tillfälle att yttra sig, meddela föreskrifter. För detta ändamål föreslår regeringen att 1 miljon kronor överförs varaktigt fr.o.m. 2016 till utgiftsområde 22 Kommunikationer anslaget 1:12 Transportstyrelsen.

Slutligen föreslår regeringen att 700 000 kronor överförs engångsvis 2016 till utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning anslag 1:13 Bokföringsnämnden för normgivningsarbete med anledning av ny lagstiftning på bokföringsområdet.

När det gäller *Kronofogdemyndigheten* anför regeringen att arbetet med att motverka överskuldssättning är prioriterat, och regeringen har i denna proposition föreslagit en samlad strategi för området. I strategin aviseras bl.a. ändrade skuldsaneringsregler som kommer att innebära utökade arbetsuppgifter och krav på myndigheten. Regeringen föreslår därför att Kronofogdemyndighetens anslag ökas varaktigt. Anslaget förstärks med 10 miljoner kronor 2016, 10 miljoner kronor 2017, 15 miljoner kronor 2018 och 15 miljoner kronor varaktigt fr.o.m. 2019.

I anknytning till arbetet med överskuldssättningsfrågor avser regeringen även att lämna lagförslag om skuldsanering för företagare. För detta ändamål föreslår regeringen att Kronofogdemyndigheten planenligt tillförs 10 miljoner kronor fr.o.m. 2016 t.o.m. 2018. Anslaget föreslås minska med 4 539 000 kronor fr.o.m. 2016 varaktigt för att bidra med finansiering till regeringens prioriterade satsningar.

I budgetpropositionen för 2014 tillfördes *Tullverket* tillfälliga medel t.o.m. 2017 för arbetet med införande av ny unionstullkodex (UCC). För 2016 uppgår dessa medel till 34 miljoner kronor. Regeringen föreslår att anslaget varaktigt minskas med 4 297 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra med finansiering till regeringens prioriterade satsningar.

För att finansiera de forensiska utredningar som Nationellt forensiskt center utför åt Tullverket och Skatteverket föreslås att anslaget minskas varaktigt med 1 miljon kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 1:1 Polismyndigheten under utgiftsområde 4 Rättsväsendet föreslås öka med motsvarande belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2015/16:2241 av Niklas Wykman m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 föreslås att Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket får ett särskilt uppdrag att utreda finansieringen av terrorism. Därför vill motionärerna öka anslaget till dessa två myndigheter med totalt 10 miljoner kronor per år. När det gäller utgiftsområde 3 föreslås därmed att Skatteverkets anslag höjs med 5 miljoner kronor. För att finansiera prioriterade satsningar görs en justering av de anslag som berörs av PLO-uppräknings.

I kommittémotion 2015/16:2228 av Anna Hagwall m.fl. (SD) anför motionärerna att regeringen har aviserat nedskärningar för Skatteverkets verksamhet genom att stänga ned flera kontor på olika platser i Sverige men avser att förstärka andra regioner där man bedömer att näringslivet är starkare. Det finns ett gott syfte i detta i att effektivisera organisationen, men det finns också anledning att beakta hur samhällsservicen i form av den skattehantering som erbjuds företag och privatpersoner totalt sett i Sverige och i olika delar av landet kan riskera att utvecklas sämre i samband med effektiviseringen.

Sverigedemokraterna anser att skattesevicens därför behöver utvärderas kontinuerligt. För att det ska vara möjligt att upprätthålla stabilitet och förutsägbarhet i inbetalningarna behöver Skatteverket utveckla sitt arbete med skattekontroller. Därför anslår Sverigedemokraterna mer medel till Skatteverket än regeringens förslag.

Vidare anför motionärerna att den senaste tidens kris med många flyktingar i rörelse i världen självklart är en katastrof på ett mänskligt plan. Men det finns också en stor risk att många människor på flykt till Europa och Sverige även kan bidra till ökad införsel av vapen och smuggelvaror. Därför vill Sverigedemokraterna öka anslagen till Tullverkets organisation för att bättre kunna bemöta och hantera dessa ökade risker.

I kommittémotion 2015/16:3187 av Per Åsling m.fl. (C) anför motionärerna att man anser att Kronofogdemyndighetens uppdrag att motverka överskuldssättning bland privatpersoner och företag är viktigt. Samtidigt bedömer man att myndigheten klarar detta med ett tillskott om 5 miljoner kronor, varför Centerpartiets ramanslag är 15 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

I kommittémotion 2015/16:3228 av Mats Persson m.fl. (FP) föreslår motionärerna att anslaget 1:1 Skatteverket förstärks med 19 miljoner kronor för 2016 för att genomföra och administrera den kemikalieskatt som Folkpartiet föreslår under utgiftsområde 20. Anslaget 1:3 Tullverket stärks i samma syfte med 6 miljoner för 2016. Folkpartiet föreslår vidare att PLO-uppräknningen för åren 2016–2018 justeras på samma sätt som för innevarande budgetår. På detta utgiftsområde påverkas anslagen 1:1, 1:2 och 1:3.

I kommittémotion 2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD) anför att regeringen i budgetpropositionen för 2016 bör tillföra Skatteverket vissa ytterligare medel för att den ser ett ökat behov att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Kristdemokraterna bedömer att Skatteverket kan klara detta inom ramen för befintligt anslag. I och med att riksdagen antog Alliansens budgetmotion hösten 2014 fick Skatteverket i uppdrag att förenkla företagens skatteadministration. Kristdemokraterna vill följa upp och vid behov fortsätta detta arbete. Kristdemokraterna föreslår vidare att Kronofogdemyndigheten tillförs medel för arbetet med att motverka överskuldssättning.

I motion 2015/16:1308 av Jimmy Ståhl (SD) föreslås att regeringen skyndsamt utreder möjligheterna att ge ökade resurser åt tullen för att ha möjlighet att kontrollera fler godstransporter in i Sverige.

I motion 2015/16:1254 av Maria Plass (M) föreslås att regeringen ser över hur Tullverkets uppdrag när det gäller kontroll av utförsel av varor från Sverige kan förbättras.

I kommittémotion 2015/16:2245 begär Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD) ett tillkännagivande till regeringen om att Skatteverket ska ges ett särskilt uppdrag att informera allmänheten om jobbskatteavdragets påverkan på den totala beskattningen av arbetsinkomster.

I motion 2015/16:1613 av Sten Bergheden (M) begärs ett tillkännagivande till regeringen om att Skatteverkets möjligheter att motverka skattefusk i form av olaglig arbetskraft bör ses över.

I motion 2015/16:2659 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2, anförs att Skatteverket har aviserat att en centralisering ska ske, vilket innebär att ett stort antal arbetstillfällen riskerar att försvinna från mindre städer runt om i hela Sverige. All centralisering är inte av godo och regeringen bör överväga att först göra behovs-, konsekvens- och alternativanalyser inför beslut, inklusive samråd med berörda aktörer. Statliga myndigheter behöver vara representerade i hela Sverige.

Utskottets ställningstagande

I det yttrande utskottet nyligen lämnade till finansutskottet (yttr. 2015/16:SkU2y) tillstyrktes regeringens förslag till utgiftsram för 2016 för utgiftsområdet. Ställningstagandet innebar att utskottet avvisade förslag från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna om avvikande anslagsnivåer för Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket. Utskottet ansåg att utgiftsramen för utgiftsområdet var väl avvägd och hade inget att invända mot de överväganden som låg till grund för regeringens förslag. Utskottet vidhåller denna inställning, som även bekräftats av finansutskottet i betänkande 2015/16:FiU1.

Utskottet konstaterade i yttrandet att myndigheternas måluppfyllelse är god och att de i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet. Utskottet delade regeringens bedömning att samtliga myndigheter bedriver ett positivt och långsiktigt arbete med att stärka medborgarnas och företagens förtroende för myndigheterna. Utskottet påpekade vidare att skattefusk och aggressiv skatteplanering skapar illojal konkurrens, underminerar skattemoralen och är samhällsekonomiskt kostsamt eftersom andra måste betala för dem som inte betalar. Att motverka skattefusk och aggressiv skatteplanering är därför en hög politisk prioritering. Samtidigt påpekade utskottet att myndigheternas utveckling med att förbättra servicen till medborgarna och företagen är angelägen och att den byggs på gemensamma lösningar för statsförvaltningen.

Utskottet betonade i yttrandet att Kronofogdemyndighetens stärkande och aktiverande arbetssätt är betydelsefullt för att på längre sikt minska antalet överskuldssatta i samhället. På kort sikt har det bidragit till att antalet skuldsaneringsansökningar har ökat. Utskottet välkomnade därför regeringens förslag att ge Kronofogdemyndigheten en central roll i det nya skuldsaneringsförfarandet, som presenterades i budgetpropositionen.

Vidare påpekade utskottet i yttrandet att tullens brottsbekämpande verksamhet utgör ett betydande hinder för storskalig smuggling. Myndighetens ingripande mot kriminella och beslag av varor har gjort det svårare för illegala varor att nå marknaden, och det är positivt att samarbetet med polisen har utvecklats när det gäller att motverka smuggling av vapen.

Moderaterna föreslår ett ökat anslag till Skatteverket så att verket tillsammans med Ekobrottsmyndigheten (EBM) kan utreda finansiering av terrorism. Utskottet har mot bakgrund av aktuella händelser stor förståelse för motionärernas ändamål. Det är emellertid Finanspolisen (Fipo) och Säkerhetspolisen (Säpo) som är de myndigheter som ansvarar för underrättelsearbetet när det gäller finansiering av terrorism. Skatteverket har inget särskilt uppdrag mot finansiering av terrorism, men den brottslighet som är föremål för Skatteverkets underrättelse- och utredningsarbete kan utgöra led i terrorhandlingar. Det skulle krävas en djupare analys av bl.a. resursbehov och vilka förordningsförändringar som behövs för att nya arbetsuppgifter till Skatteverket och EBM på bästa sätt ska komplettera det arbete som Finanspolisen och Säpo gör i dag. Utskottet vill i detta sammanhang understryka vikten av att myndigheternas arbete mot såväl terrorism som grov organiserad brottslighet utvecklas. Utskottet konstaterar att det är regeringen som bereder Skatteverkets arbetsuppgifter, men utskottet förutsätter samtidigt att regeringen återkommer om den anser att det behövs ytterligare medel.

Skatteverket aviserade under våren 2015 planer på att flytta verksamhet från ett antal orter. Skatteutskottet kallade Skatteverkets generaldirektör till ett utskottssammanträde för att informera om dessa planer samma dag som regeringen gav Statskontoret ett särskilt uppdrag att ta fram ett samlat underlag om statliga myndigheters beslut om lokalisering. Skatteverket meddelade i samband med detta att man avvaktar med beslutet om verksamhetsflytt. Utifrån Statskontorets redovisning, som ska lämnas senast den 1 april 2016, kommer regeringen att pröva om styrningen bör förtydligas. Utskottet anordnade den 1 oktober 2015 en offentlig utfrågning med anledning av denna fråga där generaldirektörerna från Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket deltog.

Utskottet noterar att det har framförts kritiska synpunkter från bl.a. kommunala företrädare men också från ledamöter i riksdagen, på de planer som Skatteverket har offentliggjort och de konsekvenser som de planerade åtgärderna kan få. Utskottet anser att Skatteverkets närhet respektive service till medborgare och företag är grundläggande för myndighetens uppdrag, men vill samtidigt understryka att det är regeringen som har det övergripande ansvaret för de samlade effekterna av Skatteverkets beslut. Utskottet kommer att följa frågan noggrant och välkomnar Statskontorets utredning.

Utskottet har gjort en översiktlig uppföljning av regeringens resultatredovisning och avser att återkomma till denna i dialog med Finansdepartementet.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till anslag för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution och avstyrker motionerna 2015/16:1254 (M), 2015/16:1308 (SD), 2015/16:1613 (M), 2015/16:2228 (SD), 2015/16:2241 (M) yrkandena 1 och 2, 2015/16:2245 (C, M, FP, KD), 2015/16:2659 (M) yrkandena 1 och 2, 2015/16:2865 (KD) yrkande 7, 2015/16:3187 (C) samt 2015/16:3228 (FP).

Vissa frågor inom tullområdet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslagen om att öka medvetenheten för att bekämpa handel med förfalskade hälsofarliga varor och om att på olika sätt öka befogenheterna för Tullverket och dess tjänstemän.

Jämför reservationerna 1 (SD) och 2 (L).

Motionerna

I motion 2015/16:359 av Per-Arne Håkansson (S) föreslås ett tillkännagivande till regeringen om att uppmärksamma vikten av ökad kunskap och medvetenhet för att bekämpa handel med förfalskade hälsofarliga varor och om att gränsöverskridande insatser behöver intensifieras i samarbete med tull och polis.

Ett flertal motioner föreslår att riksdagen tillkänner för regeringen behovet av att utöka tulltjänstemännens befogenheter på olika sätt och för olika ändamål. I motion 2015/16:1303 av Richard Jomshof (SD) anförs att tullinspektörerna skyndsamt bör tilldelas tjänstevapen för att öka tullinspektörernas säkerhet och effektivitet och för att upprätthålla statens gränsskydd mot grov organiserad brottslighet. Även i motionerna 2015/16:1619 av Sten Bergheden (M) och 2015/16:2827 av Kent Ekeroth och Adam Martinen (båda SD) yrkande 11 föreslås tillkännagivanden om liknande utvidgningar av tulltjänstemännens befogenheter. I motion 2015/16:2325 av Pia Hallström (M) föreslås att Tullverkets befogenheter utvidgas till att även gälla kontroll av fordon i yrkestrafik och förarnas körtider. I kommittémotion 2015/16:2785 av Roger Haddad m.fl. (FP) yrkande 5 anförs att inregränslagen bör breddas så att Tullverket får samma befogenhet att ingripa mot brandfarliga eller explosiva varor som mot vapen. I motion 2015/16:2827 av Kent Ekeroth och Adam Martinen (båda SD) yrkande 10 föreslås att Tullverket ges befogenhet att ingripa mot läkemedelsinförsel. I motion 2015/16:2956 av Jan R Andersson (M) föreslås att tulltjänstemännens befogenheter ses över för att öka möjligheten att förebygga och bekämpa brott.

Utskottets ställningstagande

Det är viktigt att reglerna om in- och utförsel följs och att resurserna i kontrollverksamheten koncentreras till områden med högst risk för fel och fusk. Regeringens samlade bedömning är att Tullverkets måluppfyllelse är god och att Tullverket i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet. Regeringen lyfter fram att Tullverkets unika kunskap om varuflödet måste förvaltas och vidareutvecklas, och man ser positivt på att myndigheten fortsätter att utveckla arbetssätten och samverkan med såväl nationella aktörer som internationella myndigheter. Vidare bör den högst prioriterade uppgiften

även fortsättningsvis vara att förhindra smuggling av narkotika till Sverige, och hög prioritet ska även ges till att förhindra den storskaliga och frekventa illegala införseln av alkohol och tobak. Utskottet delar regeringens bedömningar och anser därför inte att det behövs ett tillkännagivande till regeringen om ökad kunskap och medvetenhet om införsel av förfalskade hälsofarliga varor. Utskottet avstyrker således motion 2015/16:359 (S).

Tulltjänstemäns befogenhet att bära vapen regleras i dag bl.a. genom Tullverkets föreskrifter och allmänna råd om tjänstepistol (TFS 2001:13). Utskottet har inget att tillägga till hur myndigheten tilldelar personalen vapen enligt sina egna föreskrifter.

Utskottet konstaterar vidare att regeringen den 12 november 2015 överlämnade en lagrådsremiss med ett förslag om ny svensk tullagstiftning. Förslaget innehåller bl.a. regler om Tullverkets befogenheter vid Sveriges gräns mot ett annat land inom EU, och i lagrådsremissen föreslås att dessa bestämmelser träder i kraft den 1 maj 2016. Utskottet avser inte att föregripa beredningen av detta förslag.

Mot bakgrund av det ovan anförda avstyrks samtliga motioner om ändrade befogenheter för Tullverket.

Reservationer

1. Vissa frågor inom tullområdet, punkt 2 (SD)

av Anna Hagwall (SD) och David Lång (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1303 av Richard Jomshof (SD) och

2015/16:2827 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) yrkandena 10 och 11 samt

avslår motionerna

2015/16:359 av Per-Arne Håkansson (S),

2015/16:1619 av Sten Bergheden (M),

2015/16:2325 av Pia Hallström (M),

2015/16:2785 av Roger Haddad m.fl. (FP) yrkande 5 och

2015/16:2956 av Jan R Andersson (M).

Ställningstagande

Tullverket är den enskilt viktigaste myndigheten för att säkerställa att grova brottslingar inte för in narkotika och illegala vapen i Sverige. Precis som Polisen arbetar tullinspektörerna mot grov organiserad brottslighet, men med den stora skillnaden att de inte får bära några tjänstevapen. Under sommaren 2013 framkom dock alarmerande uppgifter i Svenska Dagbladet (SvD) som gör gällande att tullinspektörer medvetet släpper in grovt kriminella personer i Sverige, trots misstanke att de för med sig vapen. Detta gör de enligt uppgift av rädsla för den egna säkerheten. Ingen ska få tillåtas smuggla in vapen och/eller narkotika obehindrat på grund av rädsla från tullinspektörernas sida. Om så sker har de kriminella lyckats med att ställa sig över rättvisan. För att öka tullinspektörernas säkerhet och effektivitet och för att upprätthålla statens gränsskydd mot grov organiserad brottslighet bör tullinspektörerna skyndsamt tilldelas tjänstevapen.

Insmugglingen av substanser och preparat som är olagliga eller belagda med olika restriktioner i Sverige är en mycket allvarlig företeelse. Det kan handla om allt från farliga dopingpreparat och narkotikaklassade läkemedel till piratkopierade mediciner som allvarligt riskerar att skada brukare. Den typ av organiserad brottslighet som står bakom handeln med sådana preparat är organisationer som tillhandahåller varor och tjänster på en svart marknad och

som drivs av ett vinstintresse precis som legala företag. De är därför inte sena med att utnyttja luckor i lagar för att finna nya effektiva leverans- och försäljningsmetoder. Tullverket har larmat om hur myndigheten står maktlös inför just en ny kreativ smugglingsmetod. Enligt myndighetens uppgifter har antalet beslag av olagligt insmugglade läkemedel minskat drastiskt under senare år eftersom smugglarna har lärt sig att paketera in gods i paket som ser ut att komma från andra EU-länder. Tullen får vid sådan paketering endast ingripa om de misstänker att medicinerna kan komma att användas i missbrukssammanhang, vilket inte låter sig hävdas när det rör sig om potensmedel, bantningsmediciner etc. Dessa preparat kan ändå vara nog så farliga, och minst 40 procent av medicinerna som säljs på internet uppges vara förfälskningsmedel. I dag regleras Tullens befogenheter att kontrollera varor från ett annat EU-medlemsland i den s.k. inregränslagen. I listan över vilka varor som får kontrolleras inkluderas dock inte läkemedel. För att täppa till den lucka i lagen som Tullverket beskrivit anser vi att regeringen ska återkomma med ett lagförslag som ger Tullverket befogenheten att ingripa adekvat mot läkemedelsinförsel som till synes härrör från ett annat EU-medlemsland.

2. Vissa frågor inom tullområdet, punkt 2 (L)

av Said Abdu (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2015/16:2785 av Roger Haddad m.fl. (FP) yrkande 5 och
avslår motionerna
2015/16:359 av Per-Arne Håkansson (S),
2015/16:1303 av Richard Jomshof (SD),
2015/16:1619 av Sten Bergheden (M),
2015/16:2325 av Pia Hallström (M),
2015/16:2827 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD) yrkandena 10
och 11 samt
2015/16:2956 av Jan R Andersson (M).

Ställningstagande

Den grova organiserade brottsligheten är ett allvarligt hot mot rättssamhället och enskilda människors trygghet. Brottsligheten är mångskiftande, projektbaserad och ofta gränsöverskridande, vilket gör det europeiska och internationella arbetet centralt.

Vapensmuggling och olaglig vapenhandel är en av den organiserade brottslighetens viktigaste inkomstkällor. Så kallad multikriminalitet är vanlig, dvs. att samma nätverk t.ex. smugglar både narkotika och vapen. Den s.k. inregränslagen (1996:701) reglerar Tullverkets särskilda befogenheter vid införsel eller utförsel av vissa varor över Sveriges gräns mot ett annat EU-land. Lagen ger Tullverket möjlighet att ingripa vid in- eller utförsel av vapen men däremot inte av handgranater eller andra föremål som klassas som brandfarliga eller explosiva varor.

Inregränslagen bör breddas så att Tullverket får samma befogenhet att ingripa mot brandfarliga eller explosiva varor som mot vapen.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (M)

Niklas Wykman (M), Maria Plass (M), Helena Bouveng (M) och Anette Åkesson (M) anför:

Riksdagen beslutade den 25 november 2015 om ramar för statsbudgetens utgiftsområden och om en beräkning av statens inkomster. I motionen Sverige kan mer – Politik som bryter det nya utanförskapet (2015/16:3043) presenteras Moderaternas budgetförslag och riktlinjer för den ekonomiska politiken.

Sverige beskrivs ofta som ett av världens bästa länder att leva och växa upp i. Men Sverige står inför flera stora utmaningar framöver. Trots att fler vill arbeta är trösklarna in i arbete fortfarande höga, särskilt för dem med låga inkomster. Vi ser ett nytt utanförskap växa fram, orsakat av strukturella problem på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, för vidlyftiga bidragssystem och för höga skatter på arbete, som drabbar unga och utrikes födda särskilt hårt. Dessutom ställer en allt tuffare internationell konkurrens höga krav på jobbskapandet. Det här är avgörande framtidsfrågor för Sverige.

Starka och hållbara offentliga finanser är grunden för jobb och tillväxt i en liten, öppen ekonomi som den svenska. Det finanspolitiska ramverket tjänar Sverige väl och ger hushåll och företag den förutsägbarhet som krävs för trygghet och investeringar. Bara med starka offentliga finanser kan Sverige skydda jobb och tillväxt i ekonomiska kriser. Vår finanspolitik bedrivs därför i linje med överskottsmålet och inom utgiftstaken. Våra utgiftstak är lägre än regeringens då vi anser att kraftigt utbyggda bidragssystem och ökade kostnader för bl.a. stigande utanförskap inte ligger i linje med en ansvarsfull ekonomisk politik.

Budgetpropositionen visar på en regering som står handfallen inför de utmaningar Sverige står inför och som inte förmår ta vara på de förutsättningar vi har. Regeringens politik med skattehöjningar på jobb och företagande riskerar att leda till att Sveriges jobbtillväxt bromsas, och den försämrar också möjligheterna till en god integration genom att höja trösklarna in till arbetsmarknaden. Det här är fel väg för Sverige.

Vi står för en annan väg. Vårt mål är att öka sysselsättningen. De reformförslag vi presenterar är därför fokuserade på hur jobben ska bli fler. Vi vill minska utanförskapet och stärka drivkrafterna till att arbeta genom stärkta investeringar i utbildning och infrastruktur, sänkt skatt på låga och vanliga inkomster samt ett företagsklimat där jobben blir fler.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i

två steg. Moderaternas budgetförslag är en sammanhållen helhet, och eftersom riksdagen i steg ett, rambeslutet, har ställt sig bakom regeringens förslag på ekonomiska ramar för statsbudgeten och inriktning på budgetpolitiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 3. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Moderaterna föreslår i motion 2015/16:2241.

2. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (SD)

Anna Hagwall (SD) och David Lång (SD) anför:

I Sverigedemokraternas budget för 2016 stakar vi ut våra viktigaste visioner för de kommande åren. Vi visar att det inte måste finnas någon motsättning mellan ekonomisk tillväxt och sysselsättning å den ena sidan och allmän välfärd, trygghet och socialt ansvarstagande å den andra. Sverigedemokraternas förslag till statsbudget och riktlinjer för den ekonomiska politiken finns i partimotion 2015/16:761.

Regeringen har aviserat nedskärningar för Skatteverkets verksamhet genom att stänga ned flera kontor på olika platser i Sverige men avser att förstärka andra regioner där man bedömer att näringslivet är starkare. Det finns ett gott syfte i detta i att effektivisera organisationen, men det finns också anledning att bevaka hur samhällsservicen i form av den skattehantering som erbjuds företag och privatpersoner totalt sett i Sverige och i olika delar av landet kan riskera att utvecklas sämre i samband med effektiviseringen.

Sverigedemokraterna anser att skatteservicen därför behöver utvärderas kontinuerligt. En annan viktig uppgift som ligger på Skatteverkets bord är att säkerställa en stabilitet i inbetalningarna av skattemedel. Det är viktigt att den offentliga sektorn har en förutsägbar grund för inbetalningarna av skatt. För att det ska vara möjligt att upprätthålla stabilitet och förutsägbarhet i inbetalningarna behöver Skatteverket utveckla sitt arbete med skattekontroller. Därför anslår Sverigedemokraterna 50 miljoner kronor mer till Skatteverket för detta.

Den senaste tidens kris med många flyktingar i rörelse i världen är självklart en katastrof på ett mänskligt plan. Men det finns också en stor risk att många människor på flykt till Europa och Sverige även kan bidra till ökad införsel av vapen och smuggelvaror. De yrkeskriminella aktiviteterna har påvisats öka när det gäller illegal införsel av såväl vapen som tobak, alkohol och narkotika. Tullen har i detta läge inte kunnat utveckla säkerheten för personalen vid gränskontrollstationerna i tillräcklig omfattning. Det är en viktig åtgärd som bör prioriteras inom Tullverket. Därför vill Sverigedemokraterna öka anslagen till Tullverkets organisation med 219 miljoner kronor för att verket på ett bättre sätt ska kunna bemöta och hantera dessa ökade risker.

Riksdagen har ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar, beräkning av statens inkomster och inriktning på budgetpolitiken. I enlighet

med riksdagens rambeslutsprocess ställs regeringens budgetförslag och oppositionspartiernas budgetförslag mot varandra som helheter och beslutas i två steg. Sverigedemokraternas budgetförslag är en sammanhållen helhet och vi bryter endast i särskilda fall ut utgiftsområden ur denna. Med anledning av detta, samt att våra föreslagna anslag för detta utgiftsområde överstiger redan fastslagen ram, deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagens fördelning inom utgiftsområde 3. I stället framför vi i detta särskilda yttrande synpunkter på regeringens förslag och redovisar den anslagsfördelning och de förslag som Sverigedemokraterna föreslår i motion 2015/16:2228.

3. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (C)

Per Åsling (C) anför:

Centerpartiets vision är att Sverige ska bli ett av världens mest framgångsrika länder ekonomiskt, med möjligheter för alla att arbeta och utvecklas. Förutsättningarna för detta är ett näringsliv i frontlinjen för internationell konkurrenskraft och innovation och en bred bas av småföretag som tillåts utvecklas och växa i hela landet. Jag och Centerpartiet vill att Sverige ska vara ett föredöme på miljöområdet och genom konkreta styrmedel visa att ekonomisk tillväxt, innovation och entreprenörskap går hand i hand med minskade utsläpp och gifter samt med ekologisk balans. Genom vår politik vill vi skapa välfärd och trygghet för alla i hela landet, dels genom ett ökat välbefinnande som medger mer resurser till skola, vård och omsorg, dels genom att dessa resurser används bättre.

Under åren med alliansregeringen lades grunden till stabila statsfinanser. Viktiga steg togs för att lätta skattebördan och minska regleringarna. Över 300 000 nya arbetstillfällen skapades, och utanförskapet minskade med drygt 200 000 personer, samtidigt som den gröna omställningen accelererade. När den nu sju år långa internationella krisen äntligen är till ända måste Sverige ta nästa steg för att skapa maximalt med jobb under den globala återhämtningen.

Tyvärr är den svenska regeringen på väg i motsatt riktning. Stora skattehöjningar på jobb och regleringar av växande företag riskerar att bryta återhämtningen och kommer att drabba tiotusentals arbetstillfällen. De mest utsatta grupperna på arbetsmarknaden är de som drabbas hårdast. Sverige behöver en förnyad ekonomisk politik.

Centerpartiet har i budgetmotion 2015/16:3223 föreslagit ett alternativ till regeringens budgetproposition. I motionen föreslås stora och viktiga strukturreformer på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden, omläggningar av skatten på arbete och företagens villkor samt en kraftfull grön skatteväxling där sänkt skatt på arbete finansieras genom att förorenaren betalar för utsläpp. Målet är att frigöra alla de krafter som finns runt omkring i vårt land, så att nya initiativ och idéer belönas i stället för att bestraffas.

Centerpartiet anser att Kronofogdemyndighetens uppdrag att motverka överskuldssättning bland privatpersoner och företag är viktigt. Samtidigt

bedömer vi att myndigheten klarar detta med ett tillskott om 5 miljoner kronor, varför vårt ramanslag är 15 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Riksdagen har i första steget av budgetprocessen emellertid ställt sig bakom regeringens budgetproposition och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där. Eftersom riksdagen har gett budgetpolitiken en helt annan inriktning än den jag och Centerpartiet önskar avstår jag från att delta i beslutet om anslagens fördelning. Centerpartiets budgetförslag måste betraktas som en helhet där delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat. I stället framför jag i detta särskilda yttrande den fördelning av anslagen inom utgiftsområde 3 som förordas i Centerpartiets anslagsmotion 2015/16:3187.

4. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (L)

Said Abdu (L) anför:

Sverige står starkt efter åtta år med ett styre av Alliansen och Folkpartiet liberalerna. De offentliga finanserna är i ordning, sysselsättningen växer och vi står inför en stundande högkonjunktur.

Samtidigt präglas omvärlden av stora nedåtrisker. Krigen i Syrien och Ukraina och en osäker makroekonomisk miljö skapar otrygghet för både människor och den framtida ekonomiska utvecklingen. Vi ser ökade kostnader för sjukskrivningar och, i ännu högre grad nu än när budgetpropositionen presenterades, för migrationsströmmarna till Sverige. Att vi är fast förvissade om att visa solidaritet i den största flyktingkatastrofen sedan andra världskriget understryker bara behovet av att vårda de offentliga finanserna.

Folkpartiet liberalernas budgetmotion är därför stram. Vi föreslår ett lägre utgiftstak och har ett högre finansiellt sparande än regeringen. På ett flertal utgiftsområden är kostnaderna lägre än de regeringen föreslår. Genom att vi särskilt avvisar stora utgiftsökningar inom arbetsmarknadspolitiken och bostadspolitiken, samtidigt som vi höjer miljöskatterna, skapar vi utrymme för en budget som prioriterar jobben, kunskapen i skolan och försvaret av Sverige.

Riksdagen har genom rambeslutet avvisat vårt förslag till inkomstberäkning och fördelning av utgifter per anslagsområde. Därmed tar Sverige nu en annan väg än den Liberalerna vill se. Sverige kommer att tappa i jobb, kunskap och försvarsförmåga.

Vårt budgetförslag är att betrakta som en helhet. På majoriteten av utgiftsområdena överensstämmer inte riksdagens beslut med det förslag till ram som vi förespråkade. Liberalerna ser ett värde i att budgeten och budgetprocessen hålls samman. Även enskilda och på kort sikt motiverade utbrytningar riskerar att på lång sikt försvaga budgetprocessen och effektiviteten i finanspolitiken. Vi väljer därför att inte delta i beslutet om fördelningen till anslag inom utgiftsområde 3. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområdet.

För att genomföra och administrera den kemikalieskatt som vi föreslår inom utgiftsområde 20 stärker vi anslaget 1:1 Skatteverket med 19 miljoner

kronor för 2016. Anslaget 1:3 Tullverket stärks i samma syfte med 6 miljoner för 2016. Anslagshöjningarna följer de rekommendationer som ges i betänkandet SOU 2015:30. Vi föreslår att PLO-uppräknigen för åren 2016–2018 justeras på samma sätt som för innevarande budgetår.

5. Anslag inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, punkt 1 (KD)

Larry Söder (KD) anför:

För ökad gemenskap och framtidstro vill vi ha en politik som skapar förutsättningar för människor att bygga goda relationer och känna trygghet och som underlättar för människor att gå från utanförskap till arbete. Vi vill skapa förutsättningar för en god tillväxt och ett företagsklimat som står sig väl i den globala konkurrensen. Att stärka familjernas självbestämmande och det civila samhällets ställning skapar en grund för fungerande mellanmänniska relationer. Genom en välfungerande ekonomisk politik kan vi också satsa resurser på välfärd, vilket ökar tryggheten. Och med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap.

Nya jobb skapas inte av politiska lösningar ovanifrån; de skapas i växande och lönsamma företag. Den rödgröna regeringen tror att de kan nå Europas lägsta arbetslöshet och klara integrationsutmaningen med massiva skattehöjningar på arbete och företagande. Kristdemokraternas inriktning är den motsatta – vi vill sänka trösklarna in på arbetsmarknaden och förbättra förutsättningarna för företagande. Det är också av stor vikt att den ekonomiska politiken utformas på ett sådant sätt att resurserna används effektivt för att skapa trygghet för dem som befinner sig i utsatta situationer. Tillväxten måste komma alla till del. Välfärden måste utvecklas genom fortsatt valfrihet, tydligt kvalitetsarbete och effektivt användande av resurser.

I budgetpropositionen för 2016 tillför regeringen Skatteverket vissa ytterligare medel för att den ser ett ökat behov av att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Kristdemokraterna bedömer att Skatteverket kan klara detta inom ramen för det befintliga anslaget.

I och med att riksdagen antog Alliansens budgetmotion hösten 2014 fick Skatteverket i uppdrag att förenkla företagares skatteadministration. Kristdemokraterna vill följa upp och vid behov fortsätta detta arbete.

Kristdemokraterna föreslår att Kronofogdemyndigheten tillförs 20 miljoner kronor för arbetet med att motverka överskuldssättning. Detta arbete bör exempelvis ta sig uttryck i förstärkt förebyggande arbete och syfta till att undvika långa handläggningstider.

Eftersom riksdagen har ställt sig bakom en annan budgetmotion och de utgiftsramar och beräkningar av inkomster som föreslås där har den också avslagit Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar och beräkningar av inkomster. I stället för att delta i beslutet om anslag inom utgiftsområde 3

redovisar vi i detta yttrande den fördelning av anslag inom utgiftsområdet som förordas i motion 2015/16:2865 yrkande 7.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:1 Budgetpropositionen för 2016 utgiftsområde 3:

1. Riksdagen anvisar för budgetåret 2016 ramanslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt propositionen.

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:359 av Per-Arne Håkansson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmärksamma vikten av ökad kunskap och medvetenhet för att bekämpa handel med förfalskade hälsofarliga varor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1254 av Maria Plass m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka kontrollen av utförsel av varor från Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1303 av Richard Jomshof (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta tullinspektörer utrustas med tjänstevapen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1308 av Jimmy Ståhl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge tullen mer resurser för att kontrollera gods och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1613 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över Skatteverkets möjligheter att motverka skattefusk i form av olaglig arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1619 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att låta utreda möjligheten för tulltjänstemän att bära vapen och även få fler polisiära befogenheter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2228 av Anna Hagwall m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2015/16:2241 av Niklas Wykman m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket ett särskilt uppdrag för att utreda finansieringen av terrorism och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2245 av Per Åsling m.fl. (C, M, FP, KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt Skatteverket att informera allmänheten om jobbskatteavdraget och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2325 av Pia Hallström (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheterna att ge Tullverket bemyndigande att kontrollera fordon i yrkestrafik och körtider vid gränsövergångar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2659 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all centralisering inte är av godo och att överväga att först göra behovs-, konsekvens- och alternativanalyser, inför vederbörliga beslut inkluderat samråd med berörda aktörer, offentliga som icke och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att statliga myndigheter är representerade i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2785 av Roger Haddad m.fl. (FP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Tullverkets befogenheter enligt inregränslagen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2827 av Kent Ekeröth och Adam Marttinen (båda SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tullverket befogenhet att ingripa mot läkemedelsinförsel och tillkännager detta för regeringen.

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Tullverket ska utrusta personal med tjänstevapen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2865 av Aron Modig m.fl. (KD):

7. Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2015/16:2956 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över tulltjänstemäns befogenheter för att öka möjligheten att förebygga och bekämpa brott och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3187 av Per Åsling m.fl. (C):

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2015/16:3228 av Mats Persson m.fl. (FP):

Riksdagen anvisar anslagen för 2016 inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

BILAGA 2

Regeringens och oppositionens anslagsförslag

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Tusental kronor

Anslag	Regeringens			Avvikelse från regeringen		
	förslag	M	SD	C	FP	KD
1:1 Skatteverket	7 194 417	+5 000	+50 000		-6 000	-10 000
1:2 Kronofogdemyndigheten	1 861 359			-14 539	-8 000	+20 000
1:3 Tullverket	1 727 170		+218 600		-1 000	
Summa för utgiftsområdet	10 782 946	+5 000	+268 600	-14 539	-15 000	+10 000

BILAGA 3

Utskottets anslagsförslag

Förslag till beslut om anslag för 2016 inom
utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution*Tusental kronor*

Anslag	Avvikelse från Utskottets förslag regeringen	
1:1 Skatteverket	±0	7 194 417
1:2 Kronofogdemyndigheten	±0	1 861 359
1:3 Tullverket	±0	1 727 170
Summa för utgiftsområdet	±0	10 782 946

BILAGA 4

Uppföljning av regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i budgetpropositionen för 2016

1 Inledning

I utskottens beredning av ärenden ingår enligt regeringsformen (4 kap. 8 § RF) uppgiften att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut. Som en del i utskottens löpande uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar i bl.a. budgetpropositionen. Enligt budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som beslutats av riksdagen.

Skatteutskottets arbete med uppföljning och utvärdering av riksdagsbeslut inom skatteutskottets område har till övervägande del bestått av fördjupade utvärderingar som utförts av utskottets särskilda utvärderingsgrupp med bistånd av utskottsavdelningens utvärderingssekretariat. Den senaste utvärderingen publicerades i april 2014 och handlade om effekterna av de utvidgade expertskatteregler som trädde i kraft den 1 januari 2012. Utskottet behandlar också Riksrevisionens granskningsrapporter på skatteområdet i ett utlåtande, tillsammans med regeringens kommentarer. Den senaste rapporten rörde skattekontroll i statliga myndigheter och kommuner (RiR 2013:12 Skattekontroll – en fråga om förtroendet för offentlig förvaltning). En av de senaste granskningarna som rörde en myndighet inom utgiftsområde 3 (RiR 2012:13, Skattekontroll av företag) ledde till en offentlig utfrågning i riksdagens förstakammarsal i december 2012.

Vidare träffar utskottet regelbundet de myndigheter som ligger inom utskottets område för budgetberedning: Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Tullverket. Den 1 oktober 2015 arrangerade utskottet en utfrågning om myndigheternas framtida verksamhet och regionala närvaro.

Skatteutskottet avser nu att uppmärksamma mål- och resultatfrågor i beredningen av dessa myndigheters anslag i budgetpropositionen. Syftet med uppföljningen är också att ge utskottet ett underlag för den fortsatta dialogen med regeringen om utvecklingen av mål- och resultatstyrningen inom skatteutskottets beredningsområde. En utgångspunkt för arbetet har varit att översiktligt undersöka kopplingen mellan mål, insatser, uppnådda resultat och regeringens budgetförslag.

2 Mål för utgiftsområde 3

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution omfattar huvuduppgifterna beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Nära knutet till och starkt integrerade i

området finns verksamheter med andra syften som antingen följer av eller direkt stöder arbetet med huvuduppgifterna, exempelvis folkbokföring, id-kort, fastighetstaxering, bouppteckningar, gränsskydd och verkställighet av enskildas betalningsanspråk. Inom skatte-, tull- och exekutionsområdet bedrivs även brottsbekämpning.

Riksdagen har beslutat (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:SkU1) att målen för utgiftsområdet är att

- säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn
- bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv
- motverka brottslighet.

Regeringens övergripande resultatbedömning av utgiftsområdet görs i huvudsak utifrån målet för utgiftsområdet och bygger på resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. Som stöd för resultatbedömningen uppger regeringen bl.a. respektive myndighets årsredovisning, utvärderingar och rapporter samt Riksrevisionens iakttagelser.

3 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Regeringens utgångspunkt är att bedömningsgrunder snarare än resultatindikatorer används för att analysera och bedöma utvecklingen eftersom det är förknippat med stora osäkerheter att isolera enskilda företeelser som förklaringar till en förändring. Även om indikatorerna inte ger någon fullständig bild av utgiftsområdets i många fall komplexa verksamhet tillför de relevant information för att göra en bedömning av hur utgiftsområdet har utvecklats. På grund av myndigheternas olika karaktär och verksamheternas omfattning presenteras indikatorerna och bedömningsgrunderna i sitt sammanhang för respektive delområde.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som används för samlad analys och slutsatser för utgiftsområdet är

- total uppbörd och indrivet belopp
- uppbördsförlustens storlek
- skattefelets utveckling
- brottsbekämpande insatser
- samhällsnyttovärde
- antal kontakter via telefon och e-post
- Svenskt kvalitetsindex ranking
- uttalande från Riksrevisionen.

Utöver detta redovisar regeringen resultatindikatorer och bedömningsgrunder som syftar till god resursanvändning för var och en av myndigheterna.

Nedan följer en sammanställning, där samma indikator som för utgiftsområdet i stort markeras med (UO).

- total resursförbrukning (anslag)
- antal anställda

- andel sjukfrånvaro
- uttalande från Riksrevisionen (UO).

Mål för skatt

För Skatteverkets del uppger regeringen i budgetpropositionen att målet för utgiftsområdet ska uppnås genom att

1. eftersträlvade skatte- och avgiftsintäkter säkerställs rättssäkert och på ett för samhället ekonomiskt effektivt sätt samt på ett sätt som är kostnadseffektivt och enkelt för medborgare och företag. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till detta är

- total uppbörd (UO)
- uppbördsförlustens storlek (UO)
- skattefelets utveckling (UO)
- användning av elektroniska tjänster och att det är enkelt att göra rätt från början
- andel medborgare och företag som instämmer i att det är lätt att göra rätt för sig med skatterna
- antal revisioner
- andel revisioner som resulterar i ändring
- antal rättsliga externa ställningstaganden
- andel överprövningsärenden i domstol som innebär ändring.

2. brottslighet inom skatteområdet förebyggs och bekämpas. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till detta är

- antal dagar som brottsutredningar gjorts (UO)
- antal inkomna brottsutredningar
- antal avslutade brottsutredningar
- antal beslag.

3. medborgare och företag har förtroende för Skatteverkets verksamhet och att kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till detta är

- antal kontakter via telefon och e-post (UO)
- andel medborgare och företag som instämmer i att det är lätt att få information av Skatteverket
- Svenskt kvalitetsindex rankning (UO)
- andel medborgare och företag som instämmer i att de har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift.

Mål för tull

För Tullverket ska målet för utgiftsområdet uppnås genom att

1. eftersträvade tull-, skatte- och avgiftsintäkter, liksom efterlevnaden av in- och utförelsestrukturer säkerställs rättssäkert och på ett för samhället ekonomiskt effektivt sätt samt på ett sätt som är kostnadseffektivt och enkelt för medborgare och företag med beaktande av behovet av enkla tullförfaranden. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till detta är

- total uppbörd (UO)
- uppbördsfelets storlek (UO)
- skattefelets utveckling (UO)
- antal klareringar
- antal kontroller vid klarering
- antal kontroller i efterhand.

2. att säkerhet i leveranskedjan främjas.

3. att brottslighet inom tullområdet förebyggs och bekämpas. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till detta är

- samhällsnyttovärde narkotika (UO)
- samhällsnyttovärde alkohol och tobak (UO)
- antal utslagna eller allvarligt störda kriminella nätverk
- antal inledda förundersökningar avseende tullrelaterad ekonomisk brottslighet
- antal fysiska kontroller.

4. att medborgare och företagare har förtroende för Tullverkets verksamhet. Kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till att medborgare och företag ska ha förtroende för Tullverkets verksamhet är

- Svenskt kvalitetsindex ranking (UO)
- antal kontakter via telefon och e-post (UO)
- antal kurser och informationsträffar.

Mål för exekution

För Kronofogdemyndigheten ska målet för utgiftsområdet uppnås genom att

1. upprätthålla en god betalningsvilja i samhället, motverka företeelser som kan leda till överskuldssättning samt underlätta för medborgare och företag att

göra rätt för sig. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till att upprätthålla en god betalningsvilja och motverka överskuldssättning är

- indrivet belopp (UO)
- antal allmänna och enskilda mål
- antal ansökningar om betalningsförelägganden och handräckning
- antal ansökningar om skuldsanering
- antal ärenden om konkurstillsyn
- antal timmar brottsbekämpning (UO)
- totalt belopp betalningssäkringar.

2. medborgare och företag har förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet. Kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten. Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamheten som syftar till att underlätta för medborgare och företag att göra rätt för sig och ha förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet är

- Svenskt kvalitetsindex rankning (UO)
- antal kontakter via telefon och e-post (UO).

4 Regeringens redovisning av resultat samt slutsatser

Regeringens samlade bedömning är att samtliga myndigheters målpuppfyllelse är god och att myndigheterna i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet. De informations- och kunskapsinsatser samt kontrollåtgärder som genomfördes av myndigheterna under 2014 bedömer regeringen har bidragit till att minimera eller begränsa skattefelet, dvs. skillnaden mellan de fastställda beloppen och de teoretiskt riktiga. Regeringen finner det dock otillfredsställande att skattefelets utveckling inte kan bedömas tydligare.

Inom utgiftsområdet är användningen av elektroniska lösningar hög, vilket har bidragit till ökad enhetlighet, kvalitet och effektivitet. Vidare innebär användning av elektroniska lösningar förenklingar för medborgare och företag i att fullfölja sina skyldigheter.

För att förbättra arbetet med att återta brottsvinster bidrog Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten i arbetet med att under 2014 ta fram en strategi för hur det gemensamma samverkansarbetet skulle genomföras de kommande tre åren. Regeringens samlade bedömning är att insatserna för att bekämpa brottslighet har bidragit till att upprätthålla systemen.

Vidare redovisar regeringen bl.a. följande resultat under myndighetsavsnitten:

Skatt

Under 2014 betalades det in 1 584 miljarder kronor i skatt. Det är en ökning med ca 3 procent jämfört med 2013, vilket motsvarar 48 miljarder kronor. Efter utbetalningar av kommunalskattemedel m.m. var nettouppbördens ca 30 miljarder kronor högre än 2013. Uppbördens förändring beror enligt regeringen främst på förhållanden som ligger utanför Skatteverkets inflytande, t.ex. förändringar av skatteregler, löner, priser och konjunkturläge.

Uppbördsförlusten, dvs. fastställda skatter som inte har betalats till Skatteverket, uppgick 2014 till ca 5,3 miljarder kronor, vilket motsvarar 0,32 procent.

Under 2014 minskade den nedlagda tiden inom beskattningsområdet som avsåg kontrollverksamhet med 3,5 procent. Minskat antal revisioner förklaras av en förskjutning från revisioner till skrivbordskontroller. Kontrollverksamheten innefattar andra utredningsformer än revisioner, och Skatteverket eftersträvar att använda den mest effektiva formen i det enskilda ärendet.

Enkätundersökningar som Skatteverket genomförde 2014 visar en fortsatt positiv utveckling av medborgares och företags uppfattning om förekomsten av skattefusk och svartarbete. En minskad andel av medborgarna instämmer i påståendet att de känner någon eller några som skattefuskar. Av männen instämmer 14 procent i påståendet att de känner någon som skattefuskar, och andelen kvinnor som instämmer är 7 procent. Skillnaden mellan könen är statistiskt säkerställd.

Av Skatteverkets totala kostnader avser drygt 4 procent brottsbekämpning. Nedlagda resurser har minskat men inte i den omfattning som ärendemängden har förändrats. Resurser har inte kunnat ställas om eller disponeras för andra uppgifter. För att åtgärda detta och öka produktiviteten i verksamheten beslutade Skatteverket i slutet av 2014 att koncentrera skattebrottsenheterna från 15 orter till 8 orter fr.o.m. årsskiftet. Förändringen innebär en samlad ledning för skattebrottsenheterna från Stockholmsregionen, och bedömningen är att resurser därmed kan användas mer effektivt.

Fler privatpersoner och företag valde att elektroniskt lämna inkomst- respektive skattedeklaration 2014. Även användningen av elektroniska tjänster bland privatpersoner med näringsverksamhet ökade, men användargraden är fortsatt låg. För att möta användarnas behov mobilanpassades flera e-tjänster under 2014.

Indikatorerna visar emellertid att felet ökar något. Det ökade behovet av att rätta formella fel i fråga om mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter förklaras av att möjligheten att redovisa mervärdesskatt i inkomstdeklarationen upphörde fr.o.m. 2013, vilket får genomslag i beslut fattade under 2014. Förändringen påverkar ca 400 000 personer.

Skatteverkets betyg i svenskt kvalitetsindex har ökat och ligger på en stabilt hög nivå. Ett indexvärde över genomsnittet (index 63,2) visar att förtroendet för Skatteverket är högt. Den medborgarundersökning som genomfördes under 2014 visar att förtroendet för Skatteverket ökar. En större andel av

medborgarna och företagen uppgav att de har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift.

Sammanfattning av regeringens analys av Skatteverkets resultat

Regeringen delar Skatteverkets bedömning att de åtgärder som vidtagits har bidragit till att minska skattefelet jämfört med hur stort det skulle ha varit utan åtgärderna. Regeringen behöver dock mer precision i uttalanden om skattefelets utveckling och har som ett led i detta förtydligat skrivningar i Skatteverkets regleringsbrev. Genom att Skatteverket följer skattefelets utveckling kan brister och områden med hög risk identifieras och lämpliga åtgärder vidtas. Regeringen följer det pågående arbetet med att utveckla möjligheterna att med större precision bedöma skattefelets utveckling.

Det är viktigt att skattereglerna följs och att resurserna i kontrollverksamheten koncentreras till områden där det är högst risk för fel och fusk. Att åtta av tio genomförda kontroller leder till en ändring tyder på att urvalet har hög precision. Regeringen noterar dock att kontrollresurserna har minskat under 2014. Att upprätthålla kontrollnivåerna är av vikt för den upplevda risken för att bli upptäckt vid skattefusk.

Regeringen gör bedömningen att Skatteverket bedriver ett positivt och långsiktigt arbete med att stärka medborgarnas och företagens förtroende för myndigheten.

Tull

Under 2014 säkerställde Tullverket ca 59 miljarder kronor, vilket är en ökning med 2,5 procent jämfört med 2013. Mervärdesskatt utgör ca 90 procent av den uppbörd Tullverket tagit in, följt av tullmedel som motsvarar ca 10 procent av den totala uppbörden. Jämfört med föregående år har tullmedlen ökat, och detta förklaras främst av att värdet på importen av vissa varor har ökat.

Den nya unionstullkodexen ska börja tillämpas den 1 maj 2016, och förberedelsearbetet är omfattande. Syftet med förändringen är att modernisera tullhanteringen, öka säkerhetsnivån vid EU:s yttre gräns och underlätta för näringslivet. En viktig förändring är att all tullhantering ska ske elektroniskt. Tullverket har för genomförandet av unionstullkodexen tilldelats tillfälliga medel vid höständringsbudgeten för 2013 och i budgetpropositionen för 2014 om sammanlagt 102 miljoner kronor t.o.m. 2017. Arbetet med it-projekten pågår och följer EU:s gemensamma tidsplan. Tullverket har prioriterat de områden som i dag saknar elektronisk kommunikation. Under 2014 påbörjades arbete med analyser för flera större utvecklingsprojekt i programmet.

Prioriteringen mot att öka kontrollerna i det tyngre godsflödet fortsatte även under 2014. Såväl skannrar som narkotikasökhundar är effektiva hjälpmedel vid kontroller av dolda utrymmen i fordon. Parallellt har myndigheten även valt att behålla föregående års kontrollnivåer i post- och kurirflödet. Det sistnämnda har bedömts som angeläget dels för att distributionskanalen ökar i betydelse vad gäller narkotika, dels för att det inte sällan är ungdomar som frekvent beställer substanser över internet i små försändelser.

Antalet fysiska kontroller har fortsatt att minska framför allt till följd av den fortsatta prioriteringen mot det tyngre godsflödet, men även för att myndigheten under 2014 arbetade med att minska ärendebalanserna i brottsutredningsverksamheten.

I Svenskt kvalitetsindex mätning av förtroende för myndigheter 2014 blev Tullverket den myndighet som de svarande företagen och privatpersonerna var mest nöjda med bland de 14 myndigheter som ingick i undersökningen.

Sammanfattning av regeringens analys av Tullverkets resultat

Det är viktigt att reglerna om in- och utförelse följs och att resurserna i kontrollverksamheten koncentreras till de områden som har högst risk för fel och fusk. Genom att Tullverket följer skattefelets utveckling kan brister och områden med hög risk identifieras och lämpliga åtgärder vidtas. Det är otillfredsställande att Tullverkets arbete med att utveckla modellen för bedömning av skattefelets utveckling ännu inte är klar.

Regeringens bedömning är att Tullverket på ett positivt sätt arbetar med att stärka medborgarnas och näringslivets förtroende för myndigheten. Det är viktigt att myndigheten fortsätter att vara lyhörd för de brister som identifierats i undersökningar och i dialoger och att lämpliga åtgärder vidtas.

Exekution

Under 2014 drev myndigheten in nästan 11 miljarder kronor varav ca 6 miljarder kronor drevs in till staten (allmänna mål) och ca 4 miljarder kronor till privata borgenärer (enskilda mål). Totalt blev ca 1,2 miljoner mål fullbetalda, vilket är en ökning om 2 procent jämfört med 2013.

Enskilda händelser som påverkat indrivet belopp under 2014 är för allmänna mål en avräkning av överskjutande skatt om ca 500 miljoner kronor och för två enskilda mål en exekutiv försäljning av två fastigheter som inbringat ca 200 miljoner kronor.

Vid utgången av 2014 fanns sammanlagt cirka en halv miljon gäldenärer med skuld i Kronofogdemyndighetens register. Antalet barn som är gäldenärer i Kronofogdemyndighetens register fortsätter att minska. De senaste fyra åren har antalet minskat och uppgick efter gallring till 770 stycken.

Antalet ansökningar om skuldsanering fortsätter att öka. Av antalet inkomna ansökningar utgjorde män 53 procent av de sökande. 55 procent av ansökningarna från män beviljades och 66 procent av ansökningar från kvinnor beviljades. Sammantaget beviljades ca 60 procent av ansökningarna om skuldsanering. En skuldsanering pågår i normalfallet i fem år.

Svenskt kvalitetsindex inom samhällsservice för 2014 visar att privatpersoners förtroende för Kronofogdemyndigheten är stabilt sedan föregående år. Någon kundundersökning genomfördes inte under 2014. I stället arbetar myndigheten vidare med att ta hand om de förbättringsområden som identifierades 2013. De åtgärder som identifierades som viktigast att förbättra var information om nästa steg i handläggningen och verksamhetens snabbhet.

Sammanfattning av regeringens analys av Kronofogdemyndighetens resultat

En viktig utgångspunkt för att förebygga överskuldssättning är kunskap. Myndighetens stärkande och aktiverande arbetssätt är betydelsefullt för att på längre sikt minska antalet överskuldssatta i samhället. På kort sikt har det bidragit till att antalet skuldsaneringsansökningar har ökat. Regeringens bedömning är att myndighetens förebyggande arbete är av stor betydelse. Det är samtidigt viktigt att resurserna fördelas så att långa handläggningstider undviks.

5 Utskottets analys av resultatredovisningen

Regeringen ger inledningsvis en övergripande resultatredovisning för hela utgiftsområdet, varefter man ger en detaljerad resultatredovisning samt bedömning av resultatet under respektive myndighetsavsnitt. Detta förefaller rimligt eftersom utgiftsområdet i stort utgörs av anslagen till tre myndigheter. Resultatuppföljningen blir därmed också mer detaljerad och huvudsakligen inriktad på myndighetsstyrning.

Huruvida myndigheterna säkerställer finansieringen av den offentliga sektorn mäts bl.a. genom nyckeltal som Skatteverkets uppbördsförluster, dvs. fastställda skatter som inte har betalats till myndigheten. Detta framstår som en intuitivt bra indikator på hur effektivt Skatteverket säkerställer att beslutade skatter betalas in. Detta värde framstår också som lågt – endast 0,32 procent av beslutade skatter var obetalade 2014.

Målet att myndigheterna ska bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv kan på grund av sin höga abstraktionsnivå vara svårt att knyta till en mätbar resultatindikator. Detta fångas emellertid genom de förtroendemätningar som gjorts, och som redovisar privatpersoners och företags bild av kontakterna med myndigheterna samt det arbete som de utför. Och här kan regeringen redovisa ett samlat högt förtroende för de tre myndigheterna.

Den tid som Skatteverket lade ned inom beskattningsområdet som avsåg kontrollverksamhet minskade med 3,5 procent under 2014. Ett minskat antal revisioner förklarar Skatteverket med en förskjutning från revisioner till skrivbordskontroller. Kontrollverksamheten innefattar andra utredningsformer än revisioner, och Skatteverket eftersträvar att använda den mest effektiva formen i det enskilda ärendet. Regeringen noterar i redovisningen kontrollresursernas minskning och påtalar kontrollnivåernas betydelse för den upplevda risken att bli upptäckt vid skattefusk.

I detta sammanhang vill utskottet påminna om att Riksrevisionen tidigare har haft synpunkter på Skatteverkets val av effektivaste åtgärd, bl.a. att Skatteverket har saknat kunskap om ifall arbetssättet har lett till ökad effektivitet och att revisionsresurserna inte alltid funnits tillgängliga när revision bedöms vara den effektivaste åtgärden (RiR 2012:13 Skattekontroll av företag). Denna synpunkt kunde regeringen ha återkopplat till antingen i årets eller i föregående års resultatredovisningar. Utskottet tycker att det vore

tydligare om redovisningen innehöll kommentarer eller uppgifter från regeringen som gjorde det möjligt att bedöma om Riksrevisionens synpunkter fortfarande var en giltig beskrivning av Skatteverkets kontrollverksamhet.

BILAGA 5

Öppen utfrågning om Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens framtida verksamhet och regionala närvaro

Tid: torsdagen den 1 oktober 2015, kl. 10.00–12.00

Lokal: Andrakammarsalen, Riksdagshuset

De statliga myndigheterna är de viktigaste verktygen för att förverkliga den politik som riksdag och regering beslutar om. Myndigheterna har en central roll när det gäller att bygga ett samhälle med goda och likvärdiga förutsättningar för medborgare och företag i hela Sverige. Myndigheternas egen utveckling och förmåga att verka effektivt är också helt beroende av deras kontakter med medborgare och företag runt om i landet.

Frågor om resurser till Skatteverkets, Tullverkets och Kronofogdemyndighetens verksamhet är skatteutskottets ansvar. Utskottet ägnar därför dessa myndigheter stor uppmärksamhet och följer noga verksamheten och de planer myndigheterna har inför framtiden.

En öppen utfrågning om dessa tre centrala statliga myndigheters framtida verksamhet och regionala närvaro i Sveriges olika delar är ett nytt sätt att lyfta fram kunskap inför beslut i närtid och om framtiden. Skatteutskottet vill också ge möjlighet för andra intressenter som berörs av myndigheternas arbete att ta del av viktiga framtidsfrågor direkt från myndigheternas ledningar och har därför tagit detta nya initiativ.

Inbjudna talare

Ingemar Hansson, generaldirektör, Skatteverket

Therese Mattsson, generaltulldirektör, Tullverket

Erica Wass, vikarierande rikskronofogde, Kronofogdemyndigheten

Håkan Brynielsson, projektledare, Sveriges Kommuner och Landsting

Göran Tunhammar, f.d. landshövding i Skåne län, f.d. vd Svenskt Näringsliv

Deltagande ledamöter

Per Åsling (C), ordförande

Leif Jakobsson (S), vice ordförande

Niklas Wykman (M)

Sara Karlsson (S)

Maria Plass (M)

Peter Persson (S)

Anna Hagwall (SD)

Helena Bouveng (M)

Hannah Bergstedt (S)
Rasmus Ling (MP)
Adnan Dibrani (S)
David Lång (SD)
Mats Persson (FP)
Daniel Šestrajčić (V)
Aron Modig (KD)
Patrik Lundqvist (S)
Erik Ezelius (S)
Anette Åkesson (M)
Erik Andersson (M)
Göran Lindell (C)

Ordföranden: Som ordförande i skatteutskottet vill jag hälsa välkommen till hearingen, som är lite ovanlig till sin karaktär. En offentlig utfrågning på det här sättet känns väldigt spännande. Jag heter Per Åsling, är centerpartist och kommer från Jämtland. Vid min sida har jag Anna Wallin som är kanslichef vid skatteutskottet och Leif Jakobsson, som är vice ordförande. Leif är socialdemokrat.

Jag vill också inledningsvis hälsa våra inbjudna medverkande välkomna: Ingemar Hansson som är generaldirektör för Skatteverket, Therese Mattsson som är generaltulldirektör, och Erica Wass som är vikarierande rikskronofogde. Därutöver kommer Håkan Brynielsson, som finns på Sveriges Kommuner och Landsting – SKL – att medverka, liksom Göran Tunhammar, som har ett förflutet inom både privat och offentlig sektor. Bland annat har han varit vd för Svenskt Näringsliv och landshövding i Skåne.

Jag vill givetvis också hälsa alla er här i salen välkomna. Det är mycket trevligt att så många har hörsammat inbjudan. Jag vill även hälsa alla som följer utfrågningen via media välkommen att lyssna – SVT Forum sänder utfrågningen direkt.

Skatteutskottet tycker att myndigheterna inom vårt utgiftsområde, det vill säga utgiftsområde 3, förtjänar uppmärksamhet och engagemang från riksdagen. Det är just dessa myndigheter – Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten – som för vår del är centrala delar i arbetet. En öppen utfrågning är ett nytt sätt att lyfta fram myndigheterna både nu och i framtiden.

De statliga myndigheterna är viktiga verktyg för att förverkliga och möjliggöra den politik riksdag och regering beslutar om. Myndigheterna har också en central roll när det gäller att bygga ett samhälle med goda och likvärdiga förutsättningar för medborgare och företag i hela landet. Frågan om statliga myndigheters närvaro är inte en fråga om utjämning och kompensation, utan det är en fråga om en fungerande stat och om att bidra till tillväxt och utveckling i hela landet. Den statliga närvaron handlar inte om att portionera ut arbetstillfällen över landet; i stället handlar den om hur man bygger ett samhälle där hela landet kan bidra till utveckling och tillväxt.

Tyvänn har vi under många år sett en process som alltmer leder till statlig frånvaro. Myndigheter avvecklar verksamheter på många orter, och statens samlade närvaro i landet utmanas – med många negativa följder. Processen fortgår dessutom i total avsaknad av ett övergripande och samlat ställningstagande och i allt snabbare takt. Forskning på området visar att statens reträtt från stora delar av Sverige sker i högre takt än vad som kan motiveras utifrån förändrade bostadsmönster. Därför kan vi nog säga att staten inte följer ändrade boende- och befolkningsmönster i sin omstrukturering utan snarare leder en process mot centralisering och koncentration.

Mot den bakgrunden anordnade riksdagen en särskild debatt den 16 april i år, på initiativ från oss i Centerpartiet. Inriktningen i den debatten var just statlig närvaro runt om i hela landet. Vid det tillfället deklarerade civilminister Ardalan Shekarabi att regeringen kommer att ge Statskontoret ett uppdrag att titta över hur myndighetskartan i Sverige ser ut. Det är ett initiativ jag tycker är väldigt positivt.

Om jag ska dra min tolkning av detta går det inte att se utredningen på annat sätt än att myndigheterna i rimlighetens namn inte kan annat än utgå från att detta är så nära en stopplag mot centralisering och koncentration det går att komma.

Det är också mot bakgrund av den allvarliga situationen utskottet har tagit dagens initiativ. Utskottet vill lyfta fram den statliga närvaron genom att konkret diskutera verksamhet och framtidsplaner hos just de myndigheter jag har nämnt och som sorterar under vårt område, med fokus på decentralisering av verksamhet och den regionala närvaron. Vi ser att statens närvaro är en central politisk fråga som kräver idéer, strategier och samordning från riksdagens och regeringens sida. Många beslut kan därför inte lämnas över till enskilda generaldirektörer. Dessa har fått för fria tyglar, och det – kopplat till att myndigheterna agerar var för sig, oberoende av varandra – leder till ett försvagat Sverige.

Det behövs ett betydligt mer samlat grepp, och det är dags för regering och riksdag att ta det och dra i tyglarna.

Skatteutskottet tycker därför att det är hög tid att öka politikens aktivitet när det gäller statens närvaro i hela landet, och det är skälet till att vi sitter här i dag.

Med den inledningen vill jag bjuda in generaldirektörerna att göra inledande presentationer av hur de ser på sin roll och på sitt arbete. Först på programmet står Ingemar Hansson.

Ingemar Hansson, Skatteverket: Herr ordförande! Jag tackar så mycket för inbjudan till den här hearingen, där jag ska berätta om Skatteverkets verksamhet och organisation nu och i framtiden. Det inkluderar hur vi ser på geografisk närvaro och spridningen av vår service över landet.

Våra arbetsuppgifter är fördelade så att vi ägnar 80 procent av våra totala resurser åt skatteområdet. Det är alltså det absolut dominerande. Men vi har också ansvar för folkbokföringen, vilket står för ungefär 10 procent, och för fastighetstaxering, brottsbekämpning, bouppteckningar, äktenskapsregistret

och id-korten. Skatterna är alltså helt dominerande, men även folkbokföringen är rätt omfattande.

Vi har verksamhet över hela landet. Vi har 47 skattekontor, och det är på skattekontoren vi bedriver myndighetsutövning. Vi tar normalt inte emot besök på skattekontoren, utan vi fattar myndighetsbeslut – granskar deklara-tioner och misstänkt skattefusk. Från skattekontoren går vi även ut och tittar på personalliggare, kassaregister och annat. Däremot tar vi som sagt i normal-fallet inte emot besök på våra skattekontor. Dessa kontor finns alltså på 47 orter, och det är spritt över hela landet.

Vi har servicekontor på 103 orter, tillsammans med Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Det är där vi träffar medborgare och företag. Det inne-bär att vi tar emot oannonserade, obokade besök för att hjälpa både med-borgare och företagare så att det ska bli rätt från början. Det är en mycket omfattande verksamhet, och det är där vi har kontakterna med företagen och medborgarna – på deras initiativ. Det gäller alltså sammanlagt 103 orter över hela landet.

De allra mest frekventa kontakterna, vilka därmed ligger i fokus för servicen, sker dock inte via fysiska besök utan via vår webb. Vår webb har 48 miljoner besök om året, så det är där de allra flesta kontakterna sker. Det är helt enkelt så att i synnerhet företag, men även medborgare, tycker att det är enklare och smidigare att gå in och använda vår webb i olika avseenden. Det gäller både för att skaffa information och för att göra inkomstdeklaration, momsdeklaration eller arbetsgivardeklaration.

Det är en attityd och utveckling vi välkomnar, för det blir enklare och oftare rätt från början om man använder e-vägen. När vi får in pappersblanketter med bilagor blir det sex gånger mer fel än när vi får in motsvarande information via en elektronisk deklaration. Därför är det bra för företagen att använda e-vägen – då kommer man i mindre utsträckning att behöva få brev från oss om att man har summerat fel eller missat något belopp som ska föras över från en blankett till en annan. Vi är alltså mycket positiva till och jobbar mycket med att utveckla webben, och jag återkommer till det senare i min föredragning.

Vi har även ett callcenter, Skatteupplysningen, som består av 600 heltids-anställda personer som bara har i uppgift att svara i telefon. Det är alltså en väldig satsning på att vara tillgängliga och kunna hjälpa både företag och med-borgare att hamna rätt från början. Vi får 4,1 miljoner samtal till Skatteupp-lysningen, och därtill får vi 320 000 mejl.

Som jag nämnde har vi 103 servicekontor. Där tar vi för Skatteverkets del emot 2,4 miljoner besök i skatteverksärenden. Tillsammans med Försäkrings-kassans och Pensionsmyndighetens ärenden är det sammanlagt 4,7 miljoner besök. Men det är alltså bara en tjugondel av besöken hos Skatteverket som sker på servicekontoren jämfört med det som sker på webben. Webben är det helt dominerande, och som jag nämnde är det väldigt bra.

Icke desto mindre finns det en del av befolkningen som har svårt att använda webben. De klarar av olika anledningar inte av de kontaktvägarna, och därför är det viktigt att vi ger dem möjlighet att komma till servicekontor

och få hjälp med sina ärenden där. Det är därför vi har servicekontor på 103 orter runt om i landet.

Skatteverket bildades som en myndighet 2004, då en sammanslagning av de gamla länsskattemyndigheterna gjordes. De var i sin tur en sammanslagning av de gamla lokala skattemyndigheterna. Vi har alltså funnits som rikstäckande myndighet i elva år. Redan när Skatteverket bildades stod det i propositionen att skapandet av en myndighet för hela landet faktiskt ökar möjligheten att omfördela arbetsuppgifter inom landet, och det är det vi har gjort. Ända sedan Skatteverket bildades som en myndighet 2004 har vi haft en intern styrning om att storstadsområdena – i synnerhet Stockholm – inte ska växa vad gäller antalet anställda.

Stockholm växer kraftigt befolkningsmässigt och får en allt större andel av Sveriges befolkning och företag. I synnerhet Sveriges företag finns i Stockholmsområdet. Vi har dock inte velat hänga med där. Det är möjligt myndigheterna totalt sett har lett utvecklingen, men Skatteverket har aktivt arbetat i den andra riktningen och hållit nere andelen anställda som jobbar i Stockholm. I stället har vi sett till att så många som möjligt jobbar utanför storstadsområdena.

Vi har alltså fördelat om arbetsuppgifterna, och när vi har fått nya arbetsuppgifter eller koncentrerat arbetsuppgifter har vi medvetet strävat efter att förlägga dem utanför i synnerhet Stockholmsområdet men även Malmö- och Göteborgsområdet. Detta har vi gjort för att gå emot i stället för att på något sätt leda utvecklingen. Skatteverket har alltså vad gäller relationen mellan storstadsområdena och övriga gått i motsatt riktning jämfört med den Per Åsling refererade till för myndigheterna som helhet.

Hur har vi då gjort detta? Hur har vi försökt motverka och bromsa koncentrationen till storstadsområdena? Ja, bland annat är det så att 1,3 miljoner privatpersoner, och även enskilda näringsidkare med låg omsättning, som bor i Stockholmsområdet inte taxeras där. Tittar man på sin blankett för inkomstdeklarationen ser man i stället att det ofta är en ort i norra Sverige som står där. Hela granskningen av privatpersoner i Stockholm och enskilda näringsidkare med mindre omsättning har lagts ut till i synnerhet den norra regionen, men även till Mittregionen och den östra regionen. Det motsvarar ungefär 100 arbetstillfällen som på det sättet har omlokalisats från Stockholm till andra ställen.

Kommuner, landsting och statliga enheter granskar vi i Jönköping, oavsett var de ligger. Utländska kontrolluppgifter har vi lagt i Östersund, och det är en verksamhet som har vuxit kraftigt – från 8 till 23 personer. Den kommer att växa ytterligare, för vi står inför ett mycket omfattande informationsutbytesavtal med väldigt många andra länder. Därmed kommer vi att få in mycket mer information från andra länder, och det kommer att innebära betydligt fler arbetsuppgifter att hantera. Vi har fått ett visst anslagstillskott från och med nästa år för att kunna hantera det i högre grad.

Vad gäller ROT och RUT engagerar det ungefär 140 personer, och det är lokaliserat i sin helhet till Västervik. Trängselskatt som tas ut i Göteborg och

Stockholm hanteras i Örebro, och bouppteckningarna är numera koncentrerade till tre orter: Kalmar, Visby och Härnösand. Äktenskapsregistret, som är en arbetsuppgift vi fick ganska nyligen, lokaliserade vi också till Härnösand. Id-korten delar vi ut på 38 olika orter runt om i landet.

Fastighetstaxeringen är ett annat exempel – går man tillbaka långt i tiden, till de lokala skattemyndigheternas tid, gjordes fastighetstaxeringen av den lokala skattemyndigheten på ett mycket stort antal orter i landet. Vi har ett ständigt effektiviseringskrav på oss. Vi ska hushålla med och använda skattebetalarnas medel på ett bra sätt, så vi måste ständigt bli bättre. Som ett led i det förbättringsarbetet har vi koncentrerat fastighetstaxeringen till att utföras på fyra orter i landet. Det leds från Söderhamn – där sitter kontorschefen – och sedan har vi personer som jobbar även i Enköping, Uddevalla och Kristianstad.

All fastighetstaxering, oavsett var fastigheten finns, sköts alltså från dessa fyra orter, och verksamheten leds och styrs från Söderhamn. Det är ytterligare ett exempel på hur vi för att effektivisera har koncentrerat verksamheten men valt orter utanför storstadsområdena, just för att motverka den tendens som finns till att alltmer hamnar i storstadsområdena.

Vi har också omfördelat mindre arbetsuppgifter, så kallad rikskoncentration. Det innebär att arbetsuppgifter bara utförs på ett enda ställe. Där försöker vi i första hand hitta ställen utanför storstadsområdena. Detta är exempel på saker som Mittregionen hanterar, och Mittregionen kan man säga i princip är Sverige norr om Vänern och norr om Mälaren men med övre gräns runt Gävle.

I synnerhet har vi hållit igen i Stockholmsregionen, alltså när det gäller de som jobbar med att hantera Stockholmsområdet. Ungefär 25 procent av Sveriges företag finns i Stockholm, och 22 procent av befolkningen bor här. Skulle vi bara vara proportionella skulle alltså ungefär 25 procent av det totala antalet regionanställda finnas i region Stockholm. I stället är det ungefär 16 procent av alla regionanställda som jobbar i Stockholm. Bara den enskilda faktorn motsvarar ungefär 700 anställda.

Skulle vi ha haft 25 procent av de regionanställda i Stockholm skulle vi alltså ha haft ungefär 700 fler anställda i Stockholmsregionen. Tittar man sedan på risk- och kontrollvärdet är det tyvärr så att felfrekvensen är större i Stockholmsområdet än hos företagen i övrigt. Om något skulle vi därför i så fall ha ännu mer än 25 procent där. Detta är alltså ett resultat av att vi systematiskt under dessa elva år har styrt ut från storstadsområdena och ut till övriga Sverige.

Samtidigt har vi under dessa elva år minskat antalet skattekontor. Under de lokala skattemyndigheternas tid hade vi väldigt många skattekontor runt om i landet, av den enkla anledningen att de var just separata myndigheter. Även när Skatteverket bildades 2004 fanns det skattekontor på väldigt många orter, och vi bedömde – mina företrädare har bedömt – att det inte var effektivt. För att bedriva en effektiv verksamhet och för att göra största möjliga nytta för företag och medborgare i det här landet är det i stället funktionellt att ha något större kontor än vad det genomsnittliga kontoret var när Skatteverket bildades 2004.

Vi har alltså under åren reducerat antalet skattekontor och framför allt flyttat till mellanstora och lite större orter. Vi har inte flyttat till storstadsområden utan typiskt sett till regioncentrum. Det har pågått under dessa år.

Samtidigt är det, vilket riksdag och regering har betonat vid många tillfällen, oerhört viktigt att upprätthålla en service i hela landet. Just därför har vi servicekontor på 103 orter, och som jag nämnde är det där vi tar emot både medborgare och företag när det behövs fysiska besök. Under dessa elva år har vi alltså sett till att aktivt styra från i synnerhet Stockholm men även storstadsområdena i övrigt. Vi har reducerat antalet skattekontor därför att det ger en effektivare verksamhet, vilket ytterst är till nytta för företag och medborgare – och det är ju företag och medborgare som är våra uppdragsgivare.

När det gäller servicen är lokal närvaro viktig. De som av olika anledningar inte kan använda de digitala kanalerna och kanske inte heller är bekväma med telefon ska ha möjlighet att träffa våra tjänstemän över disk och få hjälp att utträta sina ärenden, och det har vi också upprätthållit på 103 orter. Det är den avvägning vi har gjort utifrån den styrning vi har från regering och riksdag. Man betonar service i hela landet, och man betonar effektivisering. Bland annat har vi ett årligt effektiviseringskrav på 1 ½ procent, och det finns ett extra effektiviseringskrav för i år och nästa år. Det beslöt skatteutskottet i år och kan antas besluta om även för 2016, och det innebär alltså ett extra effektiviseringskrav.

Då måste vi utveckla verksamheten. Vi kan inte stå still, utan vi måste se till att fungera bättre och bättre och göra ett allt bättre jobb med krympande resurser. Därför måste man ibland reducera antalet verksamhetsorter. Vi har dock haft en mycket medveten och systematisk politik för att undvika att växa i storstäderna, och vi har sett till att upprätthålla servicen. Det är det allra viktigaste när det gäller medborgarnas och företagens dagliga kontakter i den mån de behöver ske via fysiska besök.

Tittar vi på hur svenska folket och de svenska företagen har tagit emot detta kan vi konstatera att man har högt förtroende för oss. Uppenbarligen har det varit förenligt med att förtroendet för Skatteverket är väldigt högt, och därtill stigande över de år jag redovisar – 2012, 2013 och 2014. När svenska folket får frågan om förtroendet för olika myndigheter ligger Skatteverket ofta i toppen i olika typer av enkäter. Vi ligger etta, tvåa eller möjligtvis trea bland svenska myndigheter. Det är vi väldigt stolta över, och det beror på att vi har satsat så mycket på bland annat bra bemötande, bra kultur och att göra det lätt från början.

Hur ser då den framtida geografiska fördelningen ut? Utskottets inbjudan avser ju även hur det ska se ut i framtiden. Tanken är att vi precis som hittills ska se till att storstadsområdena inte växer vad gäller antalet anställda, trots att vi i befolkningsprognoser och annat ser en ökande andel boende och i synnerhet företag i storstadsområdena. På det sättet ska vi alltså fortsätta sträva efter att i allt större utsträckning allokera geografiskt obundna arbetsuppgifter utanför storstadsområdena. Avsikten är att fortsätta med det.

Vi kommer också att fortsätta utveckla Skatteverket och se till att vi har en allt bättre verksamhet och allt större förtroende från medborgare och företag. Alltmer ska bli rätt från början. Vad gäller antal orter för skattekontoren hade vi, vilket är känt, planer på att reducera från nuvarande 47 orter till 38 orter. Jag har vid två tillfällen redogjort mer utförligt för detta i skatteutskottet, så jag tänker inte upprepa det i alltför stor utsträckning i dag.

Orsaken till att vi planerade att reducera från 47 till 38 var just att vi bedömer att vi om vi ska bedriva en effektiv verksamhet – om vi ska kunna hantera ett företag samlat på en ort, avseende alla skatteslag och alla utredningsformer – kanske behöver vara 80–120 som håller på med företagsverksamheten. Sedan vill även gärna lokalisera annan verksamhet, som granskning av privatpersoner eller folkbokföring, på samma orter. Då vill vi gärna att en ort ska ha 100–150 anställda. Med de anslag vi har och med den anslagsutveckling som finns har vi då svårt att vara kvar på alla dessa 47 orter. Det är orsaken till vårt förslag om att gå ned till 38 orter.

Samtidigt som vi höll på att förhandla det förslaget med de fackliga organisationerna och Skatteverket beslöt regeringen att ge ett uppdrag till Statskontoret om att se över myndigheternas framtida lokalisering. Vi tolkade det som en signal om att regeringen kanske överväger att ändra styrningen vad gäller myndigheternas lokalisering. Förslaget att gå från 47 till 38 var resultatet av den styrning som rådde tidigare. Regering och riksdag styr nämligen både vad gäller regionalpolitiska hänsyn och vad gäller effektivisering och service i hela landet. Det jag har redogjort för, det vill säga hur vi har agerat under de senaste elva åren, var alltså ett resultat av den styrning regering och riksdag hade uttalat då.

Nu gav regeringen i uppdrag till Statskontoret att se över de statliga myndigheternas lokalisering, och det indikerade att regeringen övervägde att ändra den styrningen. Då var vi musikaliska nog att ta det som ett tecken på att regeringen kanske kommer att ändra styrningen och avvaktar därför med dessa nio orter. Just nu har vi alltså beslutat att avvakta med de nio orterna, och verksamheten fortsätter som den har gjort tidigare. Vi avvaktar Statskontorets rapport och sedan riksdagens ställningstagande till den. Därefter får vi – om det blir en ny styrning – göra en ny avvägning utifrån de då gällande förhållandena.

Det gällde alltså vår framtida geografiska fördelning. En lika viktig sak är dock vår framtida utveckling av verksamheten. Den präglas i väldigt hög grad av digitalisering. Grunden för det är att en ökad användning av digitala vägar gör det enklare för både medborgare och företag. Som jag nämnde blir det betydligt färre fel, och vi ser att allt fler företag och medborgare *vill* använda den digitala vägen. Det är väldigt bekvämt att ha tillgång till Skatteverket och andra myndigheter genom telefonen i fickan, läsplattan eller datorn. Det är den vägen medborgare och företag använder i allt större utsträckning, och det vill vi svara upp mot.

Vi vill även gärna leda utvecklingen när det gäller digitaliseringen inom myndighetsvärlden. Ett exempel på något vi redan har gjort är att vår rättsliga

vägledning, där vi alltså beskriver hur vi tolkar och tillämpar lagar inom i synnerhet skatteområdet, numera finns tillgänglig på webben. Den finns tillgänglig inte bara för våra medarbetare utan även, vilket är ännu viktigare, för alla skattebetalare och deras ombud. Där har vi alltså en väldigt lättillgänglig och utförlig beskrivning av hur vi tolkar och tillämpar skattereglerna.

Det är mycket bra, för den som vill göra rätt – den som inte vill bli underkänd i en granskning av oss – kan då läsa hur vi tolkar lagar och tillämpa samma sätt. Det är dock inte bindande, utan den skattebetalare som tolkar lagen på ett annat sätt kan agera och taxera annorlunda. Då blir det fråga om att det kan komma att underkännas av oss i granskning, och ytterst avgörs det såklart av domstol hur reglerna ska tolkas.

Det är ett sätt att göra det lätt att göra rätt och möjliggöra för alla skattebetalare att undvika att få underkännande och frågor från oss. Det är också väldigt bra för oss. Ju färre fel det kommer in i våra deklARATIONER, desto mindre tid och resurser behöver vi ägna åt att ändra triviala ofta oavsiktliga fel på pappersblanketter. I stället kan vi koncentrera våra resurser mot det mer grövre, systematiska och avsiktliga fusket.

Vi skulle väldigt gärna vilja ha ännu mer muskler och ännu mer kraft mot det avsiktliga fusket och i synnerhet den grova ekonomiska brottsligheten. Det kan vi få genom att frigöra tid från att rätta oavsiktliga fel. Det i sin tur kan vi undvika genom att fler använder e-vägen och även använder vår rättsliga vägledning.

Vi har nyligen anpassat webb- och e-tjänster så att de ska fungera bra på mobiltelefoner och läsplattor eftersom allt fler av både medborgare och företag vill kommunicera den vägen. Vi ska utveckla Skatteupplysningen och även där använda mer digitala hjälpmedel i form av skärmspeglning, chatt och även i vår skatteupplysning göra enklare skattehantering.

Ringer man till oss via Skatteupplysningen och det är en enkel fråga, till exempel att man vill ha anstånd med att lämna in deklARATIONEN, kan man redan i dag få det anståndet direkt via Skatteupplysningen. Det tänker vi utveckla så att vi ska kunna avsluta förhållandevis enkla ärenden redan vid telefonsamtal. Motivet bakom det är att vi vill göra det enkelt för företag och medborgare. De ska inte behöva ringa upp och sedan skicka in en ansökan eller på annat sätt krångla till det.

Allmänt sett vill vi ha fler och bättre e-tjänster för både medborgare och företag. Vi har satsat mycket på det, och vi satsar också väldigt mycket framöver. Ett av de absolut viktigaste projekten, och ett av mina favoritprojekt, är att vi vill automatisera deklARATIONEN även för små och stora företag. Vi har automatiserat deklARATIONEN för privatpersoner i stor utsträckning. En stor andel av löntagare och pensionärer får ett förslag till deklARATION förfyllt av oss. Väldigt många kan godkänna det med hjälp av sms, pinkod eller knapp-telefon. Vi vill automatisera processen på samma sätt för små och medelstora företag.

Grundtanken är att företagens affärssystem ska hämta in information från ingående och utgående fakturor. Sedan ska affärssystemen göra alla kalkylerna

och leverera in till våra datorer all den information som krävs för att lämna en inkomstdeklaration, skattedeklaration eller momsdeklaration. Sedan ska våra datorer svara: Den här informationen innebär att du får den här skatten. Då ska skattebetalaren kunna godkänna med ett klick och samtidigt ge order till sin bank att betala in pengarna. Är det åt andra hållet ska våra system ge order om att betala ut pengarna.

Vi ska alltså kunna automatisera även små och medelstora företags deklara- tioner. Det är en mycket lovande utveckling som jag tror kan förändra och förenkla företagens vardag i väldigt stor utsträckning. Vi är inte ensamma om detta, utan även i Danmark och Holland tänker man i princip på samma sätt och även privata affärsutvecklare. Detta bygger på att de privata affärsutveck- larna som utvecklar affärssystem skapar all denna funktionalitet. De är med på tåget och har i hög grad redan tjänster som på olika sätt automatiserar deras förfarande. Den verkligt stora saken framöver är att automatisera inkomst- deklara- tioner, momsdeklara- tioner och arbetsgivardeklara- tion även för små och medelstora företag.

Sammanfattningsvis är Skatteverket en oerhört spännande myndighet att leda. Vi har utvecklats bra och har ett högt förtroende. Vi har väldigt höga ambitioner för en fortsatt utveckling syftande till att nå ett ännu högre förtro- ende och att göra det lätt att göra rätt och vara till största möjliga nytta för företag och medborgare i landet och bidra till en väl fungerande samhällseko- nomi, som det står i vårt regleringsbrev.

Ordföranden: Tack, Ingemar Hansson. Ordet går till Tullverket och general- tulldirektör Therese Mattsson, varsågod.

Therese Mattsson, Tullverket: Tullverket är en uppbördsmyndighet som ska ta in tullar och andra avgifter. Vi har också ett uppdrag att kontrollera att inga farliga, olämpliga eller illegala varor kommer in i landet. Det är alltså varuflö- det som styr vårt arbete. Det gäller den gränsöverskridande handeln och det legala flödet, det vill säga de normala möjligheterna för näringslivet att exporter- a och importera varor, men också det illegala flödet av alkohol, narkotika och andra olämpliga varor till Sverige.

Här finns vi i dag. Vi finns på 23 ställen. Vi har 2 072 medarbetare anställda i Tullverket. Norgegränsen som ni ser här är en yttre gräns för EU. Sverige är med i EU sedan 1995. Vid inträdet i EU gjorde Tullverket stora nedskärningar i lokaler och var vi fanns. Som jag ser det är våra lokaliseringar i dag stabila, och vi ser inga stora behov av förändringar. Vi finns där vi ska vara. Vi finns i varuflödet och i det gränsöverskridande flödet. Vi finns längs Sveriges gränser och där trafiken går både i passagerarflödet och i varuflödet.

Jag kan nämna att vi i Luleå har hela vår it-avdelning. Det är över 150 med- arbetare. I Sundsvall har vi vår administrativa avdelning där vi tillika hanterar vår uppbörd. Vi har också stora planer och ett stort projekt att bygga en ny tullstation i Hån i Årjängs kommun i Värmland. Det är ett projekt som har pågått en längre tid. Vi känner att vi i dag är stabila och finns på de orter där vi behöver vara.

Detta är våra större kontor. I Frihamnen i Stockholm finns 400 personer både för handelssidan och för brottsbekämpning vid gränskontrollen. Vid Arlanda finns 110 personer både för klarering för handelssidan och även för brottsbekämpningen. I Malmö finns vårt största enskilda kontor på en ort. Där har vi mycket brottsbekämpning och gränskontroll med anledning av att där finns mycket trafik. Bron finns där och många färjelägen. Vi har också ett stort kontor i Göteborg beroende på att Sverige har sin största hamn i Göteborg. Det är viktigt att vi finns där varuflödet är. Jag nämnde att vi har vår it-avdelning i Luleå. På huvudkontoret här i Stockholm finns ca 155 personer.

Våra principer för var vi ska vara och ha våra lokaler är att vi ska vara på rätt plats, i rätt tid och med rätt kompetens. Rätt plats är där varuflödet finns. Det är gränsnära. Vi ska förstås ha en flexibel och rörlig verksamhet. Framför allt när det gäller gränskontroll och brottsbekämpning är det inte så många som vill uppsöka oss. Det är snarare tvärtom. Det är vi som vill uppsöka dem. Det kräver att vi har en rörlig resurs som verkligen kan resa dit där det finns trafik.

Det innebär att vi har kontrollplatser i de flesta hamnar och på de flesta flygplatser så att vi kan resa dit när det finns trafik att kontrollera. Vi har valt att ha så få kontor som möjligt för att nå stordriftsfördelar. Vi är på rätt plats i varuflödet. Vi försöker nu att titta på att minska lokalytorna. De har inte minskat ytmässigt i samma takt som personalen har minskat sedan 1995. Nu tittar vi på hur vi kan sitta på ett bättre sätt och även spara pengar åt statskassan när det gäller våra lokalhyror.

Vi går vidare och tittar på förtroendet för Tullverket. Finns vi på rätt ställen? Har näringslivet möjligheter att komma i kontakt med oss? Vi har mätt förtroendet med hjälp av två frågor. Det är gjort gentemot företag som haft kontakt med myndigheten. Där frågar vi om vår personal har förmåga att handlägga ärendet på ett korrekt och rättvist sätt – vi ska också verka för konkurrensneutral handel – och om de har förtroende för Tullverket på det hela taget.

Vi ser att näringslivet vid den senaste mätningen hade ett 80-procentigt förtroende för Tullverket. Det finns förstås alltid önskemål att vi ska kunna vara på fler ställen. Men med den personalstyrka vi har och det varuflöde vi har i Sverige bedömer jag att vi i dag är på rätt ställen.

Vi ska titta på kostnadsfördelningen för lokalerna. Det är en ganska stabil lokalkostnad. Den är ungefär 9 procent lite drygt under åren. Jag ser inte att det kommer att bli någon förändring på det. Lokalhyror ökar successivt och likaså gör lönerna och andra omkostnader. Jag ser att vi har en ganska stabil fördelning av lokalkostnader gentemot lönekostnader.

När det gäller vår service har vi i likhet med Skatteverket oerhört mycket digital elektronisk kontakt med våra kunder som i första hand är företagen. Vår webbplats är vår främsta kontakt- och informationspunkt för både näringsliv och privatpersoner. Vi har ungefär 2 miljoner besökare per år på vår webbplats tullverket.se. Vi har också en kundtjänst för telefonsamtal där människor har möjlighet att ringa in och fråga om olika frågeställningar både som privatperson och som företagare. Vi har förstås också e-brev. Vi ser att det ökar mer och mer att människor vill ha elektronisk kontakt med oss. De vill ha den

dygnet runt oberoende av vilka tider vi har för telefonsvar. Vi har utökat vår tjänst när det gäller att kunna ge information på webben.

Vi bedriver också ett stort förbättringsarbete. Vi ska anpassa vår webbplats till mobiltelefoner och läsplattor i takt med den nya tekniken. Vi utvecklar nya digitala tjänster som appar i mobiler och surfplattor för att även allmänheten ska kunna anmäla in- och utförelse av både vapen eller djur över gränserna. Vi har också instruktionsfilmer för både näringsliv och privatpersoner med skärmspeglning och ljud samt digitala utbildningar för näringslivet. Vi har ett digitalt nyhetsbrev som heter Tullnytt. Vi har ett ständigt pågående arbete att förbättra vår webbplats tullverket.se.

Vi har sedan i våras nyhetsförmedling via Twitter, Tullverket Media. Vi kommer att se över och utveckla vår närvaro i de sociala medierna. Vi ser att vi behöver finnas på både Instagram och Facebook. Vi jobbar mycket för att den information som kommer från oss ska vara begriplig. Vi jobbar med språk-vårdare för att våra blanketter och termer ska vara så begripliga som möjligt. Vi har en lagstiftning som är på EU-nivå. Det är en gemensam lagstiftning för 28 medlemsländer när det gäller tullfrågor. Det innebär särskilda svårigheter i vissa fall att försöka översätta termer till begriplig svenska. Men vi jobbar väldigt mycket med detta.

Vi försöker också att processorientera vårt sätt att kommunicera externt. Det ska vara lätt, begripligt och professionellt, och det vi säger ska inte kunna missförstås. Sverige har 44 000 företag som finns i vårt register som sysslar med import. Det är viktigt att alla de företagen känner ett förtroende för oss och kan få kontakt med oss när de behöver. Därför utvecklar vi de digitala tjänsterna. Men vi har också fysisk närvaro på plats. Det gäller framför allt Norgegränsen, där företagen ska exportera och importera in i EU och ut ur EU. Norge är ju inte med i EU.

Vi har 6 miljoner tulldeklarationer per år. Vi har att hantera 99,2 procent elektroniska importdeklarationer. Det är väldigt få manuella tulldeklarationer. Men det finns alltid möjlighet att lämna in en manuell tulldeklaration. Det måste vi fortsätta att ha för den allmänhet och de privatpersoner som behöver komma i kontakt med oss och som vill deklarerera någonting.

Sammanfattningsvis ser vi inte något behov av att förändra vår närvaro på olika platser i Sverige. Vi finns där vi behövs. De stora neddragningarna och förändringarna i lokaler och vår närvaro gjorde vi 1995 när Sverige gick med i EU. Det är fri rörlighet mellan EU:s olika länder.

Vi har kontrollmöjligheter för EU:s andra länder genom en särskild lagstiftning som Sverige fick 1996 som vi kallar för inregränslagen. Där har vi möjlighet att göra kontroll på den trafik som passerar över bron vid Öresund och de färjelägen som finns med trafik från andra EU-länder till Sverige.

I huvudsak känner vi att vår verksamhet är stabil. Vi ser inte någonting som gör att vi skulle behöva ändra någon lokaliseringsort, utan vi planerar att fortsätta som vanligt. Tack.

Ordföranden: Tack, Therese Mattson. Då går ordet till Kronofogdemyndigheten och vikarierande rikskronofogde Erica Wass. Varsågod.

Erica Wass, Kronofogdemyndigheten: Jag tackar ordföranden för ordet och möjligheten att för Kronofogdemyndighetens vägnar berätta om vår verksamhet och inriktning. Jag ber er också uppmärksamma att jag är vikarierande rikskronofogde. Regeringen fattade för precis två veckor sedan beslut om att tillsätta Christina Gellerbrant Hagberg som ny rikskronofogde och chef för myndigheten. Hon tillträder om två veckor. Jag kommer att fokusera på de ställningstaganden som vi har gjort genom åren. Om det finns anledning att återkomma om en annan förändrad inriktning får det vara vid ett annat tillfälle.

Jag tänkte kort börja med Kronofogdemyndighetens uppdrag att upprätthålla en god betalningsvilja i samhället, att motverka företeelser som kan leda till överskuldsetting och att underlätta för medborgare och företagare att göra rätt för sig. Vidare ska vi liksom alla andra myndigheter ha ett högt förtroende för vår verksamhet, och kvinnor och män ska ges lika möjlighet vid kontakter med myndigheten.

Här finns kronofogden. Vi är spridda över hela landet. Vi finns på 38 orter. Grunden för vår verksamhet är verkställighet och indrivning och de ärenden som kommer till oss den vägen. Det är också grunden för var vi behöver finnas. Våra största kontor är i Sundbyberg, Göteborg, Malmö, Östersund och Gävle i fallande skala från 575 anställda till drygt 110 i Gävle. Vi har också betydligt mindre kontor. På listan över de fem minsta kontoren går vi från Gällivare till Varberg. På de kontoren finns 5–10 anställda.

Vi hade ungefär 2 300 anställda vid utgången av 2014. Jag kan också göra en jämförelse tillbaka i tiden. År 1993 hade myndigheten drygt 2 900 anställda.

Grunden för vår verksamhet är verkställighet och indrivning. Den avgör var vi behöver finnas. Verkställighet finns på alla 38 kontoren. Den kräver en geografisk närhet vid till exempel förrättningsresor.

Även vi har sett behov av att koncentrera vissa verksamheter till kontor som kanske inte i sig har en egen bärkraft utifrån de kundströmmar och ärendeströmmar som kommer in till oss. Vi har till exempel koncentrerat hanteringen av verkställighet mot dödsbon. Vi har också koncentrerat hanteringen av gäldenärer med skyddade adresser och, som för Skatteverket, utmätning av ROT- och RUT-avdrag, där vi finns i Västervik. Skyddade adresser hanterar vi i Skellefteå och dödsbon i Haparanda. Det har möjliggjort en ökad volym och ett ökat antal medarbetare på de orterna som inte i sig kanske skulle behövas utifrån de ordinarie ärendeströmmarna.

Inom verkställighetsprocessen finns det också vissa specialfunktioner. Det gäller medelshantering, exekutiv försäljning, specialverkställighet, utlandsverkställighet liksom inregistrering. Vi har valt att koncentrera dem till fyra fem olika orter i landet för att hålla ihop den lite mindre verksamheten men ändå ha en spridning och möjliggöra kompetensutveckling och att medarbetare kan växla mellan olika delar av verksamheten. Rättelser är också en sådan specialfunktion som rör både verkställighet och även summarisk process, eller betalningsföreläggande. Man kan begära rättning av uppgifter i våra register om det finns uppenbara skäl för detta.

Vi har vidare en delgivningsorganisation. Det handlar om att delge den svarande eller den som bedöms vara skyldig pengar att det finns ett krav riktat mot denne. I en hög utsträckning hanteras det genom att jag när jag är skyldig någon pengar får ett brev från oss med ett delgivningskvitto. I hög utsträckning skickar våra kunder tillbaka det via post, men inte alla. Därav följer att vi behöver ha en fysisk delgivningsorganisation som åker runt och söker efter den svarande på hans eller hennes adress eller enligt de uppgifter vi har. Här finns också krav på en geografisk närhet för att möjliggöra den typen av resor.

Vår övriga verksamhet består av skuldsanering, konkurstillsyn, betalningsföreläggande och sedan har vi även en kundtjänstfunktion. Skuldsanering har ett visst men ett litet krav på geografisk närhet. Vi kan behöva kalla den skuldsaneringssökande till ett möte. Det kan vara till fördel för att bedöma de ärenden vi får. Dock kan vi boka sådana möten till alla kontor vi har. Skuldsaneringsverksamheten i sig finns på fem orter i landet.

Vid konkurstillsynen har vi ett något ökat krav på geografisk närhet. I den verksamheten handlar det om att utöva tillsyn över konkursförvaltarens arbeten. Som en del i granskningen gör vi besök hos konkursförvaltare på deras kontor. Precis som Ingemar Hansson och Therese Mattsson har varit inne på: Var finns företagen? Var finns konkurserna? Var finns konkursförvaltare? Det hänger så klart till viss del ihop. Konkurstillsynen har därför en koncentration med en spridning till södra Sverige. Det är Göteborg, Sundbyberg, Eskilstuna, Malmö och Jönköping. Det är sju orter men sammanlagt fem team.

Det finns den verksamhet som vi har bedömt kan lösas i princip var som helst i landet. Betalningsföreläggande är ett väldigt automatiserat flöde. Vi får in ungefär 1,2 miljoner ansökningar varje år och 80 procent av dem hanteras automatiserat. Vi tror att det är bra både för vår verksamhet och naturligtvis för den sökande.

Kundservice svarar på allmänna frågor i telefon från såväl gäldenärer och borgenärer som allmänhet. Den finns också på fem orter. Kundservice har också vissa handläggande uppgifter numera. Det är en utveckling som vi har bedrivit sedan 2010.

Vi har också en viktig förebyggande verksamhet som är en del av vårt uppdrag. Den organisatoriska delen som arbetar med förebyggande verksamhet är ett litet team som finns spritt över hela landet. Den arbetar ofta i projektform och till stor del tillsammans med andra aktörer, organisationer och myndigheter. Vi tror att det är bra sätt att arbeta med överskuldssättningsfrågorna.

Vårt uppdrag är till sin natur sådant att vi till viss del är uppsökande. Den här bilden ska visa det mer serviceinriktade mötet med kunderna. Vi har receptioner på alla kontor. Det är ett fåtal spontanbesök på de flesta kontoren. På en del kontor, till exempel i Sundbyberg och Södertälje, sker det fler besök av lite olika orsaker. Människor har alltid en möjlighet att boka ett besök med oss. Vi tror att det ger möjlighet till ett bättre och kvalitativt möte om vi i förväg kan ta reda på vad just den aktuella kunden har för behov och vill så att vi kan matcha det med rätt kompetens.

Jag nämnde kundservice. Vi har ungefär 1,3 miljoner samtal varje år i alla möjliga olika frågor och ungefär 140 000 e-brev. Det är en utveckling som har eskalerat de senaste åren att allt fler väljer att skicka e-brev. Det kan människor göra när de vill under dygnet. Vår kundservice har öppet 8–18.

Vår hemsida kronofogden.se har ungefär 2,7 miljoner besök varje år. Huvuddelen går vidare till den del som handlar om vår exekutiva försäljning där vi säljer lösöre, fastigheter och bostadsrätter för att få in betalning för gäldenärernas skulder. Det är en väldigt stor del av vår verksamhet.

Vi finns i liten omfattning på sociala medier. Vi har en Facebooksida i syfte att kunna svara på mer allmänna frågor.

Hur ser förtroendet för oss ut? Glädjande nog är det ökande och kanske förvånande högt med tanke på vår verksamhet. Detta är en bild från vår senaste operativa kundundersökning. Där har vi frågat ett urval av dem som har varit i kontakt med oss hur de upplever oss i vårt bemötande, i vår service och hur vi förklarar vad vi gör och varför. När det gäller dem som svarade 4 eller 5, dvs. instämmer eller instämmer helt, ligger vi på en glädjande hög nivå.

Hur har Kronofogdemyndigheten utvecklats genom åren? Inte så olik många andra myndigheter. Om vi börjar 1988 bestod myndigheten egentligen av 81 självständiga kronofogdedistrikt. Det bildades då 24 och senare 21 länsmyndigheter för att få större bärkraft. Instruktionen som fanns på den tiden för exekutionsväsendet innebar att alla myndigheter skulle ha all verksamhet som vi hade. I längden är inte det möjligt ur effektivitets- eller kompetensförsörjningssynpunkt.

År 1997 var nästa steg. Då slogs länsmyndigheterna ihop till tio regionala myndigheter. Under åren tillfördes Kronofogdemyndigheten redan 1980 tillsyn vid konkurs, 1992 betalningsföreläggande eller den summariska processen från tingsrätterna, och 1994 tillkom skuldsaneringslagen och den verksamheten som en helt ny verksamhet.

År 2006 sammanföll två olika saker i detta perspektiv. De regionala kronofogdemyndigheterna blev en samlad myndighet. Samtidigt skedde det genom försvarsbesluten 2004 och 2006 ett antal nedläggningar av regementen. Även kronofogden fick då frågan om hur vi kunde bidra i att upprätthålla den statliga regionala servicen och arbetstillfällena. Det gjorde vi genom att förlägga den då nyinrättade verksamheten kundservice bland annat i Östersund. Den finns också i Jönköping, Sundbyberg, Kristianstad och Göteborg. Vi flyttade också en hel enhet med två team från den summariska processen med betalningsföreläggande som då fanns i Stockholm till Visby. Det rörde sig om ungefär 35 personer i omfattning av arbete. Det var ungefär fem personer som flyttade med, resten har vi byggt upp på plats.

Nästa steg i kedjan var 2008 när Kronofogdemyndigheten blev fristående från Skatteverket. Det har skett några mindre justeringar därefter. I samband med att vi blev fristående tog Skatteverket över de offensiva borgenärsuppgifterna från kronofogden. Vi har också byggt upp en egen it-organisation för två år sedan med ett tillskott av medarbetare.

Våra principer för lokalisering bygger egentligen på det arbete som gjordes inför att kronofogden blev en myndighet 2006. Utredningen *En kronofogdemyndighet i tiden* blev senare namnet på propositionen.

Som jag nämnde är var vi behöver finnas beroende av var våra kunder finns, var ärenden finns och var gäldenärerna och personerna finns för att vi ska kunna utföra vårt arbete, till exempel att utmäta egendom på plats som det till del handlar om. En viss del kan man naturligtvis göra från ett kontor.

Vilka krav har då medborgarna? Att det ska vara lätt att komma i kontakt med oss, att vi ska ha en god service och att vi ska vara begripliga och kunna förklara vad som händer i processen. En stor del av det tror vi att vi kan åstadkomma genom de servicemöten vi har, genom att tillgängliggöra information på webbsidan, genom att svara i telefon och att i ökad utsträckning ha e-tjänster. Jag återkommer till det.

En mycket viktig del för hur våra kontor ser ut och för vår lokalisering är arbetsmiljö och säkerheten. Vi är en utsatt verksamhet till viss del. Vi har incidentrapporteringar som visar en ökad grad av hot om våld och hot om självmord från dem vi besöker och liknande och även riktiga våldssituationer. Jag har senast från i går vid en avhysning ett exempel på där personen i fråga vid tillfället visade en förmodligen riktig pistol. Det är sådant som inträffar och finns i vår verksamhet.

Det gör att ett kontor inte kan vara hur litet som helst. När vi har förrättningsresor, till exempel vid en avhysning, ska man av säkerhetsskäl åka två personer. På ett kontor behöver det då också finnas kvar personer för att hantera verksamheten i övrigt, till exempel bokade besök och när vi har öppettider för spontana besök.

Vi har satt upp tydliga regler för hur vi vill att våra kontor ska se ut och vilken storlek de bör ha, bland annat med tanke på säkerhetskravet och bärkraften. Bärkraften handlar om att det ska vara möjligt att kompetensutveckla och kompetensförsörja och att medarbetarna till viss del ska kunna växla mellan olika uppgifter. Då har vi sagt att två team, det betyder någonstans mellan 20 och 30 personer, är rimligt för ett kontor. Som jag nämnde till att börja med har vi kontor som ligger betydligt under det. Men vi har ändå bedömt att de bör finnas för den geografiska närheten.

Verksamheten och kostnadseffektiviteten är en del av detta, vilket jag har talat om. Möjlighet till bra ledning och styrning av verksamheten och att ha ett nära ledarskap är också en viktig princip för oss.

Jag gör motsvarande presentation som Therese Mattsson gjorde över lokal-kostnader som andel. Vi har arbetat aktivt med befintliga lokaler och de kontrakt som vi har i syfte att vi inte ska lägga onödigt mycket på den kostnads-posten. Som ni ser har dessa kostnader minskat, inte jättemycket men stadigt över dessa år. Vi bedriver ett aktivt arbete med vår lokalförsörjning. När lokalkontrakt är på väg att gå ut gör vi en ordentlig inventering över var vi finns, hur det ser ut med möjligheten att flytta, bygga om och eventuellt samlokalisera, vilket vi har gjort vid ett antal tillfällen under åren.

Den största förändringen för kronofogdens del när det gäller antal kontor var när vi blev en enmyndighet. Då var det ett tjugotal och några efterföljare, alltså totalt 25 kontor, som lades ned. De flesta var mycket små med ett fåtal medarbetare.

Ett kontor som vi tyvärr av andra skäl har beslutat att stänga, vilket vi beslutade i början av detta år, är vårt kontor i Gällivare. Vi har aktivt försökt förlägga ytterligare arbetsuppgifter på det sätt som jag har beskrivit till kontoret i Gällivare och ha det som en typ av personalpool för att utjämna ärendeanhopningar på andra kontor. Tyvärr har vi inte lyckats med personalförsörjningen. Konkurrensen från andra arbetsgivare i området har varit stor. Det gäller konkurrens från kommunen, från andra myndigheter och till viss del från gruvindustrin eller verksamhet som är närliggande till gruvindustrin.

Vi har fem medarbetare på kontoret i Gällivare. De erbjuds naturligtvis arbete på annan ort, men jag är medveten om att det är långt till annan ort. Teamchefen för Gällivarekontoret finns också i Haparanda. Det är 30 mil dit. Det har också varit svårt med det nära ledarskapet i den delen, samtidigt som fem medarbetare är för lite för att man ska bilda en egen organisatorisk enhet. Vi beklagar att vi behövde fatta detta beslut. Men det gick inte att upprätthålla detta kontor. Det blev en för hög kostnad för att kompetensförsörja för detta kontor.

I övrigt ser vi att vi finns där vi behöver finnas. Vi behöver aktivt arbeta med att se över kostnader, precis på samma sätt som alla myndigheter har att göra. Men vi behöver finnas där våra kunder finns, och vi ska naturligtvis också ta till vara de möjligheter som digitalisering och utveckling i den delen medför. Där har vi en del kvar att göra. Men jag hoppas att vi vid ett annat tillfälle har kommit betydligt längre i den delen.

Ordföranden: Vi tackar Erica Wass för detta. Utskottet har även bjudit in två utomstående personer som får lämna synpunkter och göra inspel. Den första är Håkan Brynielsson från Sveriges Kommuner och Landsting.

Håkan Brynielsson, Sveriges Kommuner och Landsting: Jag är i dag ansvarig och projektledare för regionfrågan på SKL. Jag kan inför denna församling också säga någonting om min bakgrund, eftersom jag tror att det kan vara relevant med tanke på det som jag kommer att säga.

Jag har tidigare varit regiondirektör i Kalmar län i 17 år. Jag har även varit ansvarig för den sydsvenska samarbetsorganisationen Sydsam. Det kan vara relevant med tanke på det som jag kommer att säga.

Jag tänkte börja min presentation med två citat. Dessa citat fångar lite grann det perspektiv som jag kommer att ge. Det kanske av naturliga skäl skiljer sig lite från de föregående talarna. Jag tänkte ge mer ett helhetsperspektiv på statens närvaro så att säga i den regionala miljön. Det innebär att jag självklart inte kommer att gå in på Skatteverket, Tullverket eller Kronofogdemyndigheten i detalj utan mer generellt beskriva konsekvenserna av statens närvaro på den regionala nivån.

Det första citatet är från en före detta generaldirektör på Skatteverket, nämligen Mats Sjöstrand. Mats Sjöstrand hade för ett antal år sedan i uppdrag att titta på den statliga närvaron i den regionala miljön. En av de slutsatser som drogs i den utredningen var: ”Staten måste i grunden reformera sin verksamhet på den regionala nivån.” Med det menade Mats Sjöstrand att statens närvaro ute i landet är central i ett antal olika frågor. Det handlar om den regionala utvecklingen, om servicen till medborgarna, om tillgången till kvalificerad arbetskraft men också om samarbetet med kommuner och landsting.

Mats Sjöstrand menade i sin utredning att den utveckling som har varit med enmyndigheter och en ökad sektorisering har inneburit att vi i dag har en mer fragmentiserad statlig närvaro i den regionala nivån.

Det andra citatet kommer från Sveriges Kommuner och Landstings kongressbeslut. Detta beslut är egentligen relaterat till det uppdrag som jag har, det vill säga när det gäller att titta på utvecklingen av större regioner. Men denna fråga är även relevant för dagens diskussion. Citatet lyder: ”Statliga myndigheter med samverkansbehov med kommuner och landsting ska få en gemensam indelning som anpassas efter regionernas indelning.”

Detta sammanfaller också med det uppdrag som den så kallade Indelningskommittén har fått. Regeringen tillsatte nämligen en ny kommitté som skulle titta på möjligheten att skapa nya, färre och större regioner i Sverige. Indelningskommittén ska lämna sitt förslag hösten 2017 med beslut om att göra eventuella förändringar senast 2023. I detta uppdrag ingår också att titta på dessa frågor. Jag återkommer lite grann till det.

Man kan säga att de ansatser som vi gör i dessa frågor kanske inte går in och dissekterar den enskilda myndighetens verksamhet utan riktar in sig mer på helheten. Det handlar egentligen om att återsamla staten och se till att staten agerar på ett gemensamt sätt ute i landet. Statens verksamhet är i högsta grad relevant, som jag nämnde, utifrån ett antal olika perspektiv.

Tittar man på de utvecklingstendenser som har betydelse är urbaniseringen en av den kraftigaste. Vi brukar i dag säga att det finns tre krafter som är mycket betydelsefulla för utvecklingen i Sverige men även utanför Sveriges gränser. Det handlar om urbaniseringen, om digitaliseringen, som många redan har varit inne på, och om befolkningsförändringarna i Sverige med den åldrande befolkningen.

Jag ska visa två bilder som beskriver detta väl. Samtidigt kan jag säga att en annan kraft som finns i dag är att vi har allt färre arbetsmarknadsregioner. Vi hade 187 år 1970, och i dag är vi nere i 73. Tillväxtanalys har beräknat att vi kommer att vara nere på 60 om ett tiotal år. Detta är alltså en process som pågår hela tiden.

Dessa processer och statens närvaro är en av många faktorer som påverkar utvecklingen. Jag ska ge några siffror som indikerar skillnaderna i statens närvaro ute i landet. De är generella till sin karaktär. Antalet statligt anställda är i genomsnitt 2,5 procent i varje län i riket. Uppsala har flest med 4,7 procent. Lägst ligger Halland och Kalmar län som ligger på 1,3 procent och 1,4 procent. Tar vi absoluta tal ser vi egentligen de stora skillnaderna. Stockholm har i dag

75 000 statligt anställda, Uppland 17 000, Halland 4 000 och Kalmar län 3 300. Använder man en multiplikatoreffekt här på tre eller liknande ser man att detta får konsekvenser för utvecklingen i landet.

När det gäller urbaniseringsprocessen skulle jag vilja ge två bilder. Jag sa tidigare att min bakgrund bland annat var att jag hade varit regiondirektör i Kalmar län. Denna bild är tagen från en utredning som OECD gjorde för Småland och Blekinge. Den indikerar befolkningsutvecklingen när det gäller de kommuner som finns i de fyra länen under en 20-årsperiod. Jag ska bara ge en föreställning om vad jag visar. Till höger indikeras de kommuner som har vuxit i dessa fyra län och till vänster de som har minskat sin befolkning. Som ni ser är den övervägande delen kommuner som har minskat sin befolkning. De till höger består, något förenklat, av residenskommuner, universitetsorter och kransorter, till exempel Mörbylånga till Kalmar, Habo och Mullsjö till Jönköping och så vidare.

Tittar vi på helheten tycker jag att denna karta rätt väl beskriver den utveckling som sker i Sverige. Det är alltså Sveriges karta om befolkningen fick styra.

Som ni ser blir den urbaniseringsprocess som pågår i Sverige mycket tydlig, där Stockholm, Göteborg och Sydvästskåne växer mycket kraftfullt, medan övriga Sverige har en betydligt sämre utveckling.

Det är helt klart att statens närvaro ute i landet har stor betydelse. Ska man titta på statens närvaro är det nog nödvändigt att titta på helheten.

Vad är det då som gör denna utveckling? Det ena är det som Ingemar Hansson var inne på, det vill säga att det skapas enmyndigheter som Skatteverket. Det finns en bedömning att det har inneburit en ökad centralisering totalt sett men också att det har inneburit en svagare ställning för den samlade staten på regional nivå.

Adderar man även sektoriseringen, som innebär att varje myndighet har optimerat sin verksamhet utifrån sina förutsättningar, har det lett till en spretighet och en otydlighet. Det innebär också att geografin varierar. Det är faktiskt så att av samtliga statliga myndigheter som finns i Sverige i dag är det bara länsstyrelsen som har samma administrativa indelning som länen. I övrigt har alltså alla andra statliga myndigheter en annan indelning.

Om vi skulle lägga kartorna ovanpå varandra kan vi nog konstatera att gränsen i de flesta fall inte sammanfaller över huvud taget därför att man har gjort sin egen bedömning. Det får självklart konsekvenser för utvecklingen.

Sedan är det fullt klart att det finns så att säga andra krafter som motverkar det hela. Den offentliga sektorns ekonomi har flera talare varit inne på. Det talas också om sparbetning på 1,5 procent etc., och det är självklart att det ställer krav på en rationalisering och en effektivisering av verksamheten. Detsamma gäller den digitala utvecklingen. Det är nog fullt klart att behovet av geografisk närhet kanske inte är lika viktigt i dag som det har varit tidigare. Men fortfarande finns det ett starkt behov av närhet, inte minst för näringslivets utveckling och möjligheter att ha en löpande kontakt med de myndigheter som är viktiga för deras verksamhet, men också för att det i dag finns det som vi

kallar digitala analfabeter i Sverige och som inte alls nyttjar de digitala möjligheterna på samma sätt som de flesta människor gör. Det är alltså förutsättningar som finns där och som speglar det hela.

Detta har enligt vår uppfattning fått konsekvenser. En har jag redan varit inne på, och den handlar om variation i geografin, alltså att det inte finns någon enhetlighet i geografin från statens sida i den regionala miljön utan det varierar beroende på vilket statligt verk det handlar om. Det innebär att det är en spretig och oöverskådlig struktur, vilket är svårt inte minst för gemene man att hantera.

Vi får också en situation där det blir brister i helhetssyn och samordning, samtidigt som vi nog kan vara tämligen övertygade om att vi i dag i allt större utsträckning behöver ett sektorsövergripande arbete där det är nödvändigt att de statliga myndigheterna samarbetar. Detta var också en av de frågor som Mats Sjöstrand pekade på i sin utredning och som försvårar statens möjligheter att uppträda tydligt och entydigt, vilket är en viktig fråga.

Det får också, som sagts, näringspolitiska konsekvenser. Det kan handla om möjligheterna att få tag i kvalificerad personal. Vi ser också i många av de mindre kommunerna i Sverige att det är där som en stor del av vår tillverkningsindustri och annan industriell verksamhet finns. Ska man kunna rekrytera personer är det mycket viktigt att båda parter i en familj har möjlighet att få tag i kvalificerade arbeten, annars får man den typen av konsekvenser som innebär att man kanske inte alls kan nyttja den tillväxt och den potential som finns i verksamheten. Det får alltså även näringspolitiska konsekvenser.

Jag nämnde Indelningskommittén. Den har fått i uppdrag, som jag nämnde, att titta på möjligheten att skapa färre och större regioner i Sverige. Man talar om 69. Man har också fått i uppdrag att analysera behovet av samordnad regionindelning vad avser vissa statliga myndigheter. Med detta menar man att de statliga myndigheter som har betydelse för den regionala utvecklingen i landet ska ha en motsvarande geografi som de nya regionerna. Det kommer då att ske en rätt stor förändring.

Om jag återgår till min gamla roll som regionchef kan jag säga att det hela tiden försvårade vårt arbete när vi hade olika strukturer att jobba med som inte alls sammanföll med vår geografi. Det finns alltså en enorm potential och styrka i om man kan få denna samstämmighet.

Detta ska, som sagt, kommittén analysera och presentera framöver.

Det finns även, avslutningsvis, andra sätt att tackla dessa frågor. Ett projekt som jag tänkte kan vara intressant att nämna, och som Skatteverket, Migrationsverket, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Pensionsmyndigheten och SKL är involverade i, är pilotprojektet Mötesplatser som berör fyra kommuner, nämligen Norrköping, Ljusdal, Alingsås och Borlänge. Syftet är att använda dessa servicecentrum som man etablerar. Samtliga dessa myndigheter etablerar ett gemensamt servicecentrum, och tanken är att det ska vara en plattform för att förenkla för nyanlända. Det var huvudsyftet.

Projektet startade vid årsskiftet. Men redan nu kan man säga att det finns mycket positiva signaler på arbetet, inte minst för målgruppen, det vill säga de

nyanlända. Man har kunnat komma in och hantera de frågor som är viktiga för deras introduktion i det svenska samhället på ett väldigt ändamålsenligt sätt. Det är kanske lite för tidigt att säga någonting om utvärderingen. Men det finns redan en rad positiva saker.

Detta är alltså ett nytt sätt att tackla frågan, där vi ser nödvändigheten av att vi hittar nya former där staten i större utsträckning agerar samlat och gemensamt.

Ordföranden: Vi tackar för det. Ordet går nu till Göran Tunhammar. Han har flera publika uppdrag bakom sig, bland annat som landshövding i Skåne och vd för Svensk Näringsliv.

Göran Tunhammar f.d. landshövding i Skåne län och f.d. vd Svenskt Näringsliv: Jag tackar för inbjudan.

Jag ska göra ett tillägg och ett klarläggande. Det har möjligen en viss betydelse att jag också under ett antal år varit ordförande i Arbetsgivarverket, alltså statens arbetsgivarorganisation.

För tydlighetens skull vill jag säga att jag är här som privatperson. Jag företräder inte vare sig någon myndighet, någon organisation eller något företag bara min egen erfarenhet.

Jag tänkte inleda med, i likhet med Håkan Brynielsson, några rätt generella bemärkningar och börja med ett mycket brett näringslivsperspektiv, ett renodlat makroperspektiv. Då skulle jag med tjocka streck vilja stryka under betydelsen av en väl fungerande förvaltning i ett land. Detta blir allt viktigare i en alltmer gränslös och global värld där vi tävlar om att locka duktiga människor och locka investeringar. När man har alternativ, vilka nästan alltid finns, tittar man naturligtvis på företeelser som tillgången på duktiga människor men också, tro mig, på hur väl förvaltningen fungerar och hur den legala infrastrukturen, som jag skulle vilja kalla den, fungerar. Är det ett icke-korrupt och rättssäkert land som vi överväger att satsa i, eller är det någonting annat?

Här hävdar sig Sverige utomordentligt väl. Detta är tveklöst en konkurrensfördel för Sverige som vi ska värna om, och som jag menar att vi ska vidareutveckla och satsa på. Det är oerhört viktigt. Det är alltså generellt för hela Myndighetsverige att det fungerar väl.

Jag tycker själv att begreppet legal infrastruktur är ganska bra. Ska man titta på någonting som erbjuder precis motsatsen är det dagens Ryssland som förvisso inte lockar till sig så många vare sig människor från andra länder eller investeringar. Där saknas en god legal infrastruktur.

Om vi tittar lite mer handfast på detta, sett från den enskilda företagarens och för den delen, vågar jag påstå, den enskilda medborgarens synpunkt är det naturligtvis oerhört viktigt hur man bemöts. Det handlar till exempel om att om man skickar ett mejl att man också får ett svar på mejlet: Detta kan vi inte hantera förrän om 14 dagar eller tre veckor.

Man ska få en reaktion, så att man inte bara möts av tystnad. Det handlar alltså om så enkla saker.

Jag vågar påstå att det här ganska generellt har skett en mycket bra utveckling. Bemötandet och tillgängligheten är jätteviktiga och att ha pejling på det som Håkan Brynielsson var inne på och som jag kortfattat ska återkomma till.

Det är också viktigt, inte minst för den mindre företagaren, att känna att man inte möts av illojal konkurrens. Att minimera svartjobben och att minimera fusket är förbaskat viktigt. Det är naturligtvis ingenting som är en fråga för alla myndigheter. Men det är definitivt en fråga för de här närvarande myndigheterna och kanske i all synnerhet Skatteverket.

Jag tycker att det är utomordentligt bra med devisen att det ska vara lätt att göra rätt och att det ska vara väldigt vanskligt, äventyrligt och motbjudande att fuska och göra fel.

I detta sammanhang vad gäller detta utvecklingsarbete, med risk för att Ingemar Hansson nu rodnar, ska jag säga att Skatteverket är bra att ha som benchmark. Jag tror att det enligt den senaste undersökningen är drygt 70 procent av företagen som är nöjda med hur Skatteverket bemöter dem. Samtidigt vågar jag hävda att det inte är 70 procent av företagen som är nöjda med de materiella skattereglerna. Men det är en helt annan fråga. Det är hur det hanteras som är det centrala här.

Någonting som jag tror att många myndigheter, men långt ifrån alla, har att lära av en del kommuner är att införa ett one-stop-shop-tänkande, som det så vackert heter på svengelska, det vill säga att man har *en* ingång och att man inte ska behöva leta sig fram på ett mycket komplicerat sätt i myndigheter. Om man inte hamnar rätt direkt ska man snabbt slussas vidare. Det är klart att detta kan underlättas i allra högsta grad genom utvecklingen av de digitala systemen. Men ibland är det nödvändigt att också ha kontakt med en person, en tjänsteman.

Detta är mer betraktelser utifrån min långa tid i näringslivet och som ansvarig för först Svenska Arbetsgivareföreningen och sedan Svenskt Näringsliv.

Om jag sedan går över till ett mer myndighetsinriktat perspektiv utifrån erfarenheterna som landshövding i sex år i Skåne och som ordförande i Arbetsgivarverket är det faktiskt rätt besvärande med denna splittring inom staten. Detta är inget som den enskilda myndigheten eller enskilda myndighetsledningen kan lösa. Detta är ytterst ett ansvar för Sveriges riksdag och naturligtvis för regeringen såsom myndigheternas chef så att säga – koncernledning om man ska tala företagsspråk.

Detta har berörts i två utredningar. Först var Ansvarskommittén inne på detta begrepp att återsamla staten. Sedan utvecklade Mats Sjöstrand detta vidare i sin utredning häromåret på det sätt som Håkan Brynielsson här har beskrivit. Jag behöver inte gå närmare in på detta.

Om man ser på länsstyrelsernas roll i detta har de ett visst uppdrag att samordna myndigheterna regionalt inom respektive län. Jag tycker att det så långt fungerar bra. Det är min erfarenhet. Nu är den begränsad till Skåne, men där tyckte jag att det fungerade bra. Men kvar står att staten av alltför många uppfattas som spretig, svårtillgänglig och svår att nå så att säga. Ibland tycker man

till och med att staten talar med olika tungor och ger lite olika besked beroende på ansvarsområde. Detta är naturligtvis inte någonting som åstadkoms genom en quickfix, och jag är givetvis inte mannen att ha någon lösning på detta. Men jag tror ändå att man måste börja med länsstyrelserna. Staten måste ta ansvar primärt för staten. Kommuner och landsting är någonting annat. Jag tror att det är mycket svårare att hålla på och ändra på landstingsindelning och regionindelning och så vidare. Men staten måste känna ansvar för att den ska fungera.

Där är jag övertygad om att det går att vidareutveckla rätt mycket på länsstyrelsesidan. En del länsammanslagningar borde redan ha skett. De är nästan övermogna i de fall där det är väldigt små län respektive mycket stora län. Det är för stor obalans. Där kan man göra en del. Framför allt tror jag att man kan göra en del genom att ge mycket tydlig instruktion om vad länsstyrelsen och ytterst landshövdingen har för roll när det gäller samverkan mellan myndigheter respektive vad sektorsmyndigheterna har för skyldigheter att medverka i denna samverkan. Det skulle kunna utvecklas ytterligare. Det är jag väldigt säker på.

I Skåne hade jag också erfarenhet av ett väldigt praktiskt väl fungerande samarbete mellan myndigheterna. Det visar att om man utgår från ett viktigt område som är angeläget för olika myndigheter och där de vet att de har ett ansvar, då faller det sig ganska naturligt att samverka. Det gällde i det fallet samverkan mot ekonomisk brottslighet, där samtliga närvarande myndigheter var företrädare och spelade en oerhört viktig roll. Ni vet att ända från Al Capones tid gällde det att go for the money, som det heter där, det vill säga att gå efter pengarna. Det är oerhört viktigt. Det finns många praktiska exempel på att denna samverkan med här närvarande myndigheter, inte minst Kronofogdemyndigheten, har varit mycket fruktbar för att åtminstone i någon mån komma till rätta med ekonomisk brottslighet som ju i sin förlängning ofta innebär en massa annat elände och annan typ av brottslighet, till exempel knark, våldsbrottslighet, utpressning och så vidare.

Det som jag hoppas på är att alla och envar som jobbar i staten, uppifrån och ned, känner betydelsen av att Sverige har en riktigt väl fungerande och rättssäker servicesinnad offentlig sektor. Det är viktigt för hela Sveriges utveckling eftersom det är en viktig konkurrensfaktor i en alltmer internationell värld.

Det andra som jag hoppas ska ske är att det, gärna med hjälp av länsstyrelserna, sker en bättre funktionell samordning mellan sektorsmyndigheterna där så behövs.

Sedan tror jag att den tiden sedan länge är förbi då man kan åstadkomma någon sorts enhetlig geografisk organisation. Det vore direkt olämpligt eftersom uppgifterna är så olika. Det må därför variera. Men givet att det ser väldigt olika ut, det är bara länsstyrelserna som är enhetligt inrättade, måste man se till att få en bättre samverkan och där så krävs samordning.

Ordföranden: Då går vi över till nästa programpunkt, frågestunden. Får jag be de ledamöter som avser att ställa frågor att vara väldigt tydliga med till vem

eller vilka de ställs. Jag vill också be ledamöterna att vara ganska kortfattade, då vi ligger sent i tidsplanen. Frågorna ställs efter partiernas storleksordning.

Peter Persson (S): Jag har några konkreta frågor till Ingemar Hansson, Skatteverket. Det är en stor dramatik med 510 drabbade på nio orter, enligt den reducering ni vill göra av verksamheten. Samtliga orter befinner sig i delar av Sverige som har strukturproblem. Det är alltså viktiga arbetstillfällen som balanserar ofta ensidiga arbetsmarknader. Man kan nämna en ort som Simrishamn, där 70 statliga jobb ska bort. Det motsvarar 1 000 jobb i Malmö, 18 jobb i Vetlanda och drygt 100 jobb i Jönköping. Effekten är likadan i den andra kommunen i mitt eget län Värnamo.

En sådan förändring blir kontraproduktiv därför att den begränsar och motverkar en bredare arbetsmarknad som gynnar tillväxt i svagare regioner. Anser Ingemar Hansson att han som myndighetschef har något samhällsansvar för att tillväxten och därmed en starkare ekonomi i vårt land ska fungera?

Den andra frågeställningen gäller att flera kontor, exempelvis Vetlanda och Simrishamn, har specialiserats och utför nationella uppgifter. Anser generaldirektören att det är låg kvalitet på det arbete som utförs? Blir det kvalitetsförbättringar med de föreslagna nedläggningarna? Anser han att det finns problem med personalförsörjning och rekrytering på dessa orter? Tror han att det blir ett mer gynnsamt löneläge vid en förflyttning till centralorter? Anser han att hyrorna kommer att minska när man flyttar från mindre orter till större centralorter?

Nu finns det med anledning av en statlig översyn ett moratorium för förändringen, men Skatteverket återbesätter inte vakanser som uppstår ute i landet. Är det rimligt att bakvägen svälta ut verksamheter och motverka en politisk vilja?

Ordföranden: För att vinna tid kommer jag att släppa in ytterligare några ledamöter innan Ingemar Hansson får svara.

Helena Bouveng (M): Jag kommer från Jönköpings län och vill ta upp samma tema som Peter Persson var inne på. Vi har en bygd med små och medelstora företag som exporterar en hel del. Deras frågor kan man kanske inte hantera på webben, och de är därför väldigt beroende av en närvarande skattemyndighet.

Man uppskattar skattekontoret mycket. Man uppskattar kunnandet. Det är kända ansikten, det är låga trösklar in och det är enkelt att få kontakt med någon på skattemyndigheten. Man uppskattar naturligtvis också möjligheten till tandemrekryteringar i våra trakter.

Näringslivet, som har stor respekt för både produktivitet och effektivitet, har samma frågeställningar som Peter Persson: Vad blir de ekonomiska konsekvenserna? Är de så stora och viktiga att de uppväger att man inte har kvar den lokala närheten till vårt näringsliv? Vi har inte sett dessa ekonomiska konsekvenser, som vi skulle vilja få lite mer klarlagda.

Anna Hagwall (SD): Jag har en fråga till Skatteverkets generaldirektör Ingemar Hansson. Eftersom myndigheten har ansvar för brottsbekämpning

undrar jag hur samarbetet med andra myndigheter ser ut när det gäller att förebygga brott, så att transfereringarna ur våra gemensamma resurser inte går fel. Vi har hört talas om assistansersättning, oskäligen uttag av sjukpenning och så vidare. Den delen av verksamheten har inte berörts, så jag skulle vilja höra några ord om hur det fungerar inom ditt verk, Ingemar Hansson.

Ingemar Hansson, Skatteverket: Herr ordförande! Jag börjar med Peter Perssons frågor. Den första frågan var om jag anser att vi har skyldighet att ta ett samhällsansvar. Ja, vi har instruktioner från regering och riksdag om att bland annat ta regionalpolitiska hänsyn. Vi har dock också instruktioner om att vi ska hushålla väl med skattebetalarnas pengar och effektivisera. Som jag nämnde har vi bland annat ett effektiviseringskrav på 1 ½ procent per år.

Jag har redogjort för den sammanvägning vi har gjort i dessa avseenden. Vi har medvetet styrt bort från storstadsområdena, just för att ta regionalpolitiska hänsyn. Vi har inte tolkat styrningen som att det är förbjudet att lämna en ort vad gäller verksamhetskontor, utan det är en naturlig del av en effektivisering att ompröva vilka orter man finns på.

Om den översyn som är på gång skulle leda till att ingen myndighet får lämna en liten eller medelstor ort får vi såklart anpassa oss till det. Vi lyder de instruktioner vi får från regering och riksdag, men så som instruktionerna och styrningen ser ut i dag är det inte förbjudet att lämna en liten ort vad gäller ett skattekontor, ett kronofogdekontor eller ett tullverkskontor.

Vi ska däremot ta regionalpolitiska hänsyn, och det gör vi på det sätt som jag har redogjort för. Vi ska även se till att är god service över hela landet, och det gör vi också. Vi ska ta ett samhällsansvar, och det gör vi.

Jag tycker inte att det är låg kvalitet i Vetlanda eller i någon av de mindre orter vi finns på. Det är alltså inte på grund av låg kvalitet som vi skulle vilja ha skattekontor på färre orter än i dag. Huvudskälen till att vi ser ett behov av att minska antalet skattekontor är att vi strävar efter kontor som har mellan 100 och 150 anställda. Det gör vi för att vara till största möjliga nytta för företagen. Vi vill kunna hantera alla skatteslag och alla utredningsformer på en ort.

Företagsskatteområdet med inkomstskatter, moms och arbetsgivaravgifter är komplicerat. För att kunna behärska hela klaviaturen behöver man ha mellan 80 och 120 personer som jobbar med företagsbeskattning. Rent matematiskt har vi inte så mycket pengar att vi kan vara på alla orter.

Vi tar dock stor regionalpolitisk hänsyn, inte bara vad gäller storstadsområden utan även i övrigt. Vi har orter som har långt mindre än 100–150 personer men som ändå inte ingick i den planerade förflyttningen. Exempelvis Kiruna, Haparanda, Härnösand och många andra orter ligger långt under 100–150. Vi planerar ändå att vara kvar där, just för att vi tar regionalpolitiska hänsyn.

När det gäller de nio orter där vi vill flytta sker det i samtliga fall till förhållandevis närliggande regioncentrum eller medelstora orter. Inte i något fall flyttar vi till Stockholm, Göteborg eller Malmö. Det är också ett uttryck för samhällsansvar. Vi omfördelar alltså sysselsättningsstillfällena inom regioner, från nio mindre orter till något större orter.

Peter Persson frågade också om vi har problem med personalförsörjning och även hur det ser ut när det gäller löneläge och hyror. På kort sikt skulle förändringen faktiskt innebära tillkommande kostnader för bland annat pendlingsstöd. Vi har väldigt generösa regler för sådant stöd inom Skatteverket.

Vi vill att alla ska flytta med från de nio orterna, så på kort sikt skulle våra kostnader faktiskt höjas. På lång sikt skulle vi bli effektivare, för vi har nytta av stordriftsfördelarna. Vi sitter ofta lite tätare på en större ort, så även om kvadratmeterhyran är högre kan lokalkostnaderna ofta pressas.

När det gäller personalförsörjningen behöver man vara lite större för att kunna rekrytera bra och utvecklad personal. Det är mycket enklare att ha en karriärutveckling inom ett kontor som har 100–150 anställda än inom ett litet kontor. Då kan vi erbjuda våra anställda utvecklingsmöjligheter.

På många av våra orter finns det inte så gott om bra alternativa arbetstillfällen, utan man gör ofta karriär inom Skatteverket. Man stannar ofta på samma ort i kanske 20 år, och då är det viktigt att vi kan erbjuda våra anställda utvecklingsmöjligheter inom den orten. Det är också ett skäl för att sikta på 100–150 personer.

Peter Persson sa att det finns ett moratorium. Det är vi själva som har beslutat att vi inte ska gå vidare så länge Statskontoret har sitt uppdrag och regeringen inte har tagit ställning. Det är inget ställningstagande från regering eller riksdag att vi inte får lov att lämna någon ort, utan vi bedömde att det var olämpligt att lämna en ort givet att regeringen hade signalerat att man överväger att ändra styrningen av myndigheterna via uppdraget. Det är alltså ett självpåtaget moratorium.

Vi har sagt att vi ska titta på de nio orterna under övergångsperioden, eftersom vi inte vet hur de framtida riktlinjerna ser ut. Om det skulle bli avgångar ska respektive region avgöra huruvida det är lämpligt att rekrytera till just den orten eller inte.

Det är klart att osäkerheten kring om vi ska vara kvar på en ort eller inte är ett argument för att man övergångsvis ska vara försiktig vid återrekrytering. Men det är upp till varje regionchef att göra bedömningen av om sådan försiktighet ska iakttas, så att vi inte får fler personer än nödvändigt utifall att vi går vidare med flytten från de nio orterna.

Givet att alla vet att de nio orterna ligger i pausläge kan det vara svårt att rekrytera den allra mest kompetenta arbetskraften till en sådan ort, vilket är ett skäl för att ha viss återhållsamhet där. När vi väl vet hur det går och när vi väl känner till riksdagens och regeringens eventuella nya styrning och hur vi ska agera framöver kommer vi att ha full rekrytering till alla orter där vi ska vara kvar.

Helena Bouveng sa att företagen tycker att det är viktigt att vi är närvarande. Det är i sig oerhört glädjande. Det finns många länder där man skulle bli glad för att Skatteverket lämnar en ort, men i Sverige är det dessbättre så att man vill ha oss kvar. Det är ytterligare ett uttryck för den höga uppskattning som Skatteverket röner hos medborgare och företag, och vi är väldigt glada för det.

Det är en missuppfattning att en flytt från de nio orterna skulle försämra servicen till näringslivet. Som jag sa tar vi emot besöken på våra servicekontor, inte på våra skattekontor eller verksamhetskontor. Företagen får inte ett dugg sämre service för att vi inte har ett skattekontor på ett ställe jämfört med om vi har det. Det är på servicekontoren de fysiska mötena sker. I övrigt är företagens service oerhört beroende av webbplatsen, telefonen och andra digitala vägar.

De nio orterna har ingen som helst betydelse för företagets tillgång till service eller möjligheter att träffa oss. Att vi ändå vill vara kvar på många orter i Sverige har mer att göra med att vi själva gör besök på företagen. Vi går ut och undersöker personalliggare och kassaregister, och vi gör revisions- och informationsbesök. Det är våra reskostnader vi vill hålla nere genom att lokalisera oss till ställen där vi har många företag.

Anna Hagwall frågade hur vi ser på brottsbekämpning och förebyggande av brott. Enligt vårt regleringsbrev från regeringen är en uppgift just att bekämpa brott, och det är en viktig del av vår verksamhet. Vi har bland annat ett samarbete med ett antal andra myndigheter för att bekämpa den grova organiserade brottsligheten. Det är ett viktigt samarbete där vi har gjort en hel del framgångar gemensamt. Enligt polisen är Skatteverket den myndighet som lägger mest resurser på arbetet mot grov organiserad brottslighet.

Vi har även särskilda insatser mot det vi kallar den grova ekonomiska brottsligheten. Det är det mer systematiska och avsiktliga fusk som förekommer, och vår uppgift är givetvis att hålla tillbaka det. Vi tänker i termer av att kasta så mycket grus i maskineriet som möjligt så att det inte blir attraktivt att hålla på med grov ekonomisk brottslighet.

Som Göran Tunhammar var inne på är det en bra strategi att ta pengarna, vilket vi i dag kan göra igen tack vare samarbete med Kronofogdemyndigheten. Vi verkar även mycket för beslagtagning av brottsvinster tillsammans med denna myndighet. Brottsbekämpning är alltså i allra högsta grad viktigt för oss.

Det är en del i det som Göran Tunhammar var inne på. Man kan nästan se det som att Skatteverkets hela uppgift är skydda de seriösa företagen mot illojal konkurrens från skattefuskare. Det gäller både brott och skattefusk av annat slag. Vi är de seriösa företagens vän genom att vi hjälper dem och skyddar dem mot illojal konkurrens från skattefuskare. Vi skulle vilja göra det i ännu större utsträckning och ha ännu mer resurser från skatteutskottet för att göra detta.

Vi skulle vilja automatisera och digitalisera vår löpande ärendehantering ännu mer. Vi gör det i snabb takt, för att så mycket som möjligt av våra resurser ska kunna användas för att hantera det avsiktliga fusket, i synnerhet det grova fusket. Vi har alltså stort fokus på att bekämpa brottslighet.

Anders Ahlgren (C): Ordförande! Den snabba urbanisering vi ser klyver landet tydligt just nu. Människor är oroliga, och vi uppmärksammar att den snabba omställningen ofta har statliga organisationer och verk i täten. Detta sker trots

att både riksdag och regering tydligt har påpekat vikten av statlig närvaro i hela landet.

Jag ska anknyta till förordning 2007:713 om regionalt tillväxtarbete. I 16 § 2 står att de statliga myndigheterna ska ”beakta möjligheter till decentralisering av sina verksamheter”. Jag skulle vilja fråga alla tre generaldirektörerna: Hur upplever ni att ni uppfyller det kravet i er kommande verksamhet?

Sedan vill jag vända mig särskilt till Skatteverkets generaldirektör. Jag noterade att du i din genomgång hävdade att nedläggningen av de elva kontoren inte centraliserar verksamheten. I alla fallen flyttas verksamheten på dessa orter från små städer till läns- eller regioncentrum. Min fråga är: Vad är det som gör att du väljer att avvakta med en nedläggning av de nio utpekade skattekontoren till dess att Statskontorets utredning föreligger i april 2016 medan du går vidare nu i höst och lägger ned kontoren i Mora och Åmål?

Mats Persson (FP): Herr ordförande! Min fråga riktar sig till generaldirektör Ingemar Hansson. Ni har beskrivit myndigheternas viktiga roll för att balansera den urbanisering som nu sker, där myndigheterna har en central roll för att se till att koncentrationen av verksamheter inte förstärks ytterligare. Samtidigt pekar ni på vikten av att ha verksamhet i hela landet, inte minst för att kunna bedriva verksamhet som exempelvis kontroll av kassaregister, för att säkerställa en sund konkurrens.

Ingemar Hansson beskrev också hur den tänkta koncentrationen nu har lagts på is i väntan på Statskontorets rapport. Min fråga till generaldirektören är: Vilka möjligheter ser du framöver att decentralisera verksamheten ytterligare för att kunna balansera den urbaniseringstrend som finns?

Daniel Šestrajčić (V): Jag tackar alla som kommit hit och pratat. Jag ber om ursäkt för att det stora intresset riktas mot Skatteverket och generaldirektör Ingemar Hansson, som får alla frågor. Det är där det händer just nu – den centraliseringsideologi som regering och riksdag egentligen avvisar och som vi på ett tydligt sätt säger att vi tycker är fel.

Jag har ett antal frågor till dig, Ingemar Hansson. Ett perspektiv som alla myndigheter måste ha är sina anställda. De är den viktigaste resursen. Du talar utifrån karriärmöjligheter och att man måste vara ett visst antal och så vidare, men det är människor som har familjer och liv på dessa orter.

Skatteverkets förslag till beslut utarmar både orterna och dessa människors möjligheter att ha ett hållbart familjeliv och ett hållbart arbetsliv utan långa pendlingssträckor. Ditt alternativ är att de ska flytta därifrån, det vill säga utarna orten. Jag vill påpeka att det drabbar näringsidkare på orten när människor tvingas flytta. Det är inte ett fåtal anställda, utan det är 510 anställda på nio orter. Min första fråga är: Hur ni har tagit det i beaktande?

En annan del jag tycker är problematisk är att du ofta gömmer dig bakom effektivitetskravet, Ingemar Hansson, det vill säga de effektiviseringar som riksdag och regering via budgetarna lägger på myndigheterna. Som Anders Borgs högra hand har du själv varit en anhängare av detta under lång tid, och du har tyckt att det varit bra när du har besökt oss i utskottet flera gånger.

Men uppenbarligen är det ju inte bra, för det leder till konsekvenser som inte är rimliga och som du nu använder effektivitetskravet för att skydda.

Min andra fråga är: Är du beredd att gå emot det effektiviseringskrav som läggs på er och arbeta för att det systemet ska förändras? I grund och botten måste det förändras för att vi ska kunna ta ansvar för ett utvecklat skatteverk och för att hela Sverige ska kunna leva.

Min tredje fråga handlar om den förra centraliseringen som Skatteverket gjorde och som, vad jag förstår, har lett till kraftigt försämrade skatterevisorer och färre brottsanmälningar. Hur ska man se till att detta inte sker den här gången så att verksamheten försämrats ytterligare på det här området? Trots all digitalisering, webb och så vidare måste skatterevisorer finnas ute på fältet och på plats.

Jag har en fjärde fråga: Du pratar mycket om digitalisering, Ingemar Hansson. Borde inte digitaliseringen betyda att det i ännu högre grad går att flytta ut arbeten till mindre orter i stället för tvärtom? Det är ju det den borde kunna innebära. Jag köper inte ditt resonemang att 25 procent finns i Stockholm och att 25 procent av de anställda då egentligen skulle finnas där. Det är klart att det finns en större effektivitet om man är 2 000 samlade på ett ställe.

Normalt sett borde det vara möjligt att flytta ut ännu fler resurser från de större städerna till de mindre orterna i syfte att ta ansvar för hela landet, och då menar jag inte regionhuvudstäder eller regionala centrum utan de nio orter som nu påverkas.

Jag har en sista fråga. När ni var på besök i skatteutskottet i april ställde jag en fråga om det hade gjorts någon genomgående kostnadsanalys av vad detta kommer att innebära. Nu säger Ingemar Hansson i svepande ordalag att det troligtvis innebär ökade kostnader i början men lägre kostnader på sikt. Finns det i dag en sådan analys man kan få ta del av?

Jag tror inte alls att detta kommer att leda till kostnadsbesparingar på sikt, vilket verkar vara utgångspunkten, utan att det kommer att bli tvärtom. Jag efterfrågar en kostnadsanalys där man kan se svart på vitt hur Skatteverket har räknat.

Aron Modig (KD): Jag vill ställa en fråga till Therese Mattsson och Erica Wass, men jag vill börja med att välkomna att regeringen har gett Statskontoret i uppdrag att titta på myndigheternas organisering och lokalisering.

Det är bra att vi får mer diskussion och kunskap om dessa frågor utifrån myndigheternas effektivitet och möjligheter att rekrytera, att vi har en fungerande statlig förvaltning och att de statliga myndigheterna är hela landets myndigheter samt hur det kan ta sig uttryck på ett tydligt sätt. Det är rimligt att Skatteverket avvaktar med omorganisationen till dess att utredningen har lagt fram sina förslag.

Jag vill kort lyfta fram två andra perspektiv. Det första gäller de myndigheter som finns representerade med kontor i storstadsregionerna, där det ofta

finns en koncentration till innerstäderna. Det påverkar naturligtvis hyresnivåerna, men i någon mån missar myndigheten även möjligheten att vara med och bidra till en utveckling i förortererna.

Det andra perspektivet är att man behöver skilja mellan lokalkontor och huvudkontor. Om vi tittar på myndigheternas huvudkontor ser vi en obalans som jag vet att bland andra näringslivet i Göteborg och Malmö har reagerat på. Våldigt få myndigheter har huvudkontor som är lokaliserade till Göteborg eller Malmö, och det i sin tur påverkar näringsklimatet. Som Håkan Brynielsson från SKL påpekade behöver båda parter i en familj kunna få arbete på en ort, och även det påverkas.

Jag vill inte ställa min fråga utifrån att ni representerar Tullverket respektive Kronofogdemyndigheten utan utifrån era roller som myndighetschefer. Frågan är: Hur ser ni på detta?

Rasmus Ling (MP): Ordförande! Jag tänkte ställa frågor till Skatteverkets generaldirektör angående uppdraget att bekämpa skattefusk, som han var inne på lite grann tidigare, utifrån perspektivet närvaro och synlighet.

Skattefusk är en levande fråga i många regioner och kommuner, inte minst den jag kommer ifrån – Malmö – men även på andra håll runt om i landet. Det är viktigt att bekämpa skattefusk för att bekämpa brottslighet, få in skattepengar och upprätthålla skattemorale. Avgörande för att lyckas med det är en effektiv samverkan mellan olika myndigheter – de tre som vi har här i dag men också polisen och kommunala myndigheter.

Mina frågor är: Delar Skatteverkets generaldirektör min syn på att lokal närvaro är högst väsentligt för att förhindra skattefusk och i förlängningen grov organiserad brottslighet? Vad får de föreslagna förändringarna för konsekvenser för att bekämpa skattefusk?

Ingemar Hansson: Anders Ahlgren ställde en fråga till oss alla tre om hur vi lever upp till förordningens krav på att beakta möjligheter till decentralisering. Som jag har svarat är huvudmetoden att vi håller tillbaka storstadsområdena jämfört med hur det hade varit om vi inte hade haft en styrning.

Anders Ahlgren påstår att jag har hävdat att våra förändringar på de nio orterna inte har varit centralisering. Jag hävdar att vi inte i något fall flyttar verksamheterna på de nio orterna till en storstad. Vi flyttar inte till vare sig Malmö, Göteborg eller Stockholm. Däremot flyttar vi till en annan, närliggande ort, ofta ett regioncentrum. I den meningen är det centralisering. Vi förstärker regioncentrum som exempelvis Umeå, Falun, Sundsvall, Skövde, Jönköping och Kristianstad. De orterna förstärker vi, men inte i något fall flyttar vi till Stockholm, Göteborg eller Malmö.

Pausen gäller de nio orter där det fanns förslag från arbetsgivaren och förhandlingar pågick med de fackliga organisationerna. Vad gäller Mora och Åmål fattades beslut om att lägga ned där redan i början av 2014. Den processen hade kommit mycket längre med bland annat lokalkontrakt och andra omständigheter. Processen i Mora och Åmål hade kommit så långt att det hade

varit oansvarigt vad gäller skattebetalarnas pengar att stoppa den. Verksamheterna där är numera nedlagda och har flyttat till Karlstad respektive Falun. I de fallen flyttade vi inte till storstäder utan till förhållandevis närliggande andra orter.

Mats Persson frågade om möjligheterna att decentralisera ytterligare. Ja, även framöver är vår strävan att vi, när vi får nya eller utökade arbetsuppgifter, vill hålla tillbaka framför allt storstädernas tillväxt och därmed förstärka andra orter vad gäller antalet anställda och verksamheter.

Daniel Šestrajčić frågade hur vi hade beaktat våra anställda i samband med de nio orterna. Vi erbjuder alla att följa med om vi går vidare med dessa orter. Om en annan ort än den vi flyttar till är lämplig ska vi försöka främja och underlätta även en flytt till den. Men det är sant att det innebär ökad pendling för en del, och det är en nackdel som väger åt andra hållet.

Som myndighet måste man dock väga samman dessa aspekter med andra aspekter. För att bedriva bästa möjliga verksamhet för företag och medborgare och behärska alla skatteslag och utredningsformer när det gäller företagsbeskattning är bedömningen, som jag sa, att vi behöver vara fler anställda. Därmed behöver vi finnas på färre orter.

Som jag nämnde tar vi regionalpolitiska hänsyn. Vi är kvar på orter där vi ligger långt ifrån 100–150, av regionalpolitiska skäl eller för att vi inte vill få alltför långt när vi gör våra besök gällande kassaregister, personalliggare och annat.

Daniel Šestrajčić frågade också om jag gick emot effektiviseringskravet. Som myndighetschef har man att anpassa sig och följa de regler och riktlinjer som regering och riksdag ställer upp. Givetvis följer jag dem. Det finns ingen möjlighet för effektiviseringskrav att ta sig uttryck i att låta anslag räknas upp med mindre än pris- och löneökningar.

Sedan vill vi gärna expandera vår verksamhet och förstärka den mot bland annat organiserad brottslighet och för att hantera det ökade internationella informationsutbytet. Vi äskar också pengar från skatteutskottet, regering och riksdag för att förstärka den verksamheten. Det är alltså upp till utskottet att bedöma och avgöra i vilken mån vi ska få pengar för att inte behöva krympa så mycket som vi behöver i annat fall.

Det noterades att vi gör färre revisioner. Det är sant; vi gör färre revisioner än för till exempel tio år sedan. Vi har dock fått nya verktyg som vi använder i väldigt hög grad. Numera gör vi många kassaregisterbesök, personalliggares besök och andra informationsbesök. Antalet besök vi gör hos företagen är alltså mycket större i dag än för tio år sedan. Vi har minskat revisionsbesöken men ökat andra besök – även bokföringsbesök. Vi har ökat de besök som har en mer förebyggande inriktning.

Därmed har jag även svarat på frågan om vikten av synlighet. Synlighet är viktigt, och vi besöker företagen mycket oftare nu än vi gjorde för tio år sedan. Det är en del i att vi satsar mer på det förebyggande arbetet – vi vill att det ska bli rätt från början.

Sedan var det en fråga från Miljöpartiet angående skattefelet. Det gällde just att närvaron är viktig. Jag håller med om att närvaron är viktig, och vi har i allra högsta grad ökat vår närvaro genom att vi numera gör många personalliggjarbesök, kassaregisterbesök och bokföringsbesök. Då passar vi på att inte bara kontrollera utan även informera om de regler som finns inom de respektive områdena. Vi tycker att det är oerhört viktigt att upprätthålla skattemoralen och normerna. Vi tror mycket på att förstärka de sociala normerna om att man ska göra rätt för sig och på det sättet pressa tillbaka skattefelet ytterligare.

Den lokala närvaron är alltså viktig. Vi bedömer att vi kan bekämpa skattefusk och skattefel mer effektivt om vi är på något färre orter, just för att vi då får rationella enheter att arbeta med. Drivkraften att finnas på något färre orter är inte i första hand att spara pengar, utan drivkraften är att vår samlade erfarenhet visar att vi gör ett bättre jobb för företag och medborgare – och även att utvecklingsmöjligheterna för de anställda är bättre – om kontoret är något större.

Arbetet med att flytta de nio kontoren har letts och beretts i min stora ledningsgrupp. Den består av 16 personer som är oerhört erfarna chefer. De har lett små och stora skattekontor under väldigt lång tid, och de gör bedömningen att det blir bättre både för anställda och för verksamheten om vi är något större enheter. Tillsammans har de erfarenhet från att leda skattekontor under kanske hundra eller två hundra år, och det är mycket deras bedömning att det blir bättre om vi har lite större kontor.

Detta vägleds alltså inte av exakta beräkningar, och därför har vi inte heller publicerat sådana. Vi har givetvis beräkningar på vad kortsiktiga omställningskostnader skulle bli, men det vägleds av att vi tror att vi bedriver bästa möjliga verksamhet genom att ha något större kontor än vi har i dag. Det är det som är drivkraften. Det är verksamhetsutveckling och omsorg om verksamheten som gör att vi tar omställningskostnaderna på kort sikt, för att Skatteverket ska bli ännu bättre i framtiden.

Therese Mattsson, Tullverket: Herr ordförande! Jag har fått frågor från Anders Ahlgren och Aron Modig, och båda gällde hur vi tänker om decentralisering framåt samt var vi har våra kontor placerade.

Tullverket är en myndighet som ansvarar för varuflödet. Våra kontor, såväl i dag som framöver, kommer därför att finnas där det finns ett varuflöde över gränsen. Framför allt ser jag att Norgegränsen kommer att vara en viktig position för oss även framöver, eftersom det är en av EU:s yttre gränser. Vi behöver finnas där varuflödet finns därför att vi måste göra fysiska kontroller i varuflödet. Då måste vi ha personal där varorna kommer in över vår gräns.

Jag ser alltså inte att vi kommer att göra några ändringar i våra lokaliseringar – om inte varuflödet ändras, förstås, eller om ett stort passagerarflöde börjar komma på något ställe där vi inte har det i dag. Det är alltså grunden för vår lokalisering: Var finns det varor över gränsen? Kommer det andra riktlinjer från regeringen kommer vi dock givetvis att vara lyhörda för dem.

När det gäller våra kontor i storstadsregionerna med mera är det återigen så att vi vet att det är där det finns stora varuflöden. Vi har ett stort kontor i

Göteborg med anledning av att det finns en stor hamn i Göteborg, och vi har ett stort kontor i Malmö med anledning av att vi har både Öresundsbron och många färjor som går över sundet. Vi har också ett stort kontor i Stockholm, för även här finns det många färjor. Vi har dessutom Arlanda flygplats.

Vi ser över våra lokalkontrakt regelbundet för att se till att vi får ut mesta möjliga för pengarna. Därför kommer till exempel Tullverkets huvudkontor att flytta från Kungsholmen och ut på Gärdet – till Frihamnen – i januari. Vi ser nämligen att vi kommer att spara pengar åt skattebetalarna där. Vi kommer att minska lokalytan och få andra möjligheter att jobba interaktivt med varandra. Det är alltså någonting vi kontinuerligt ser över: Var finns vi? Finns vi på rätt ställen? Vi har även en stor verksamhet där vi reser och gör kontroller, men det kräver också att vi är något så när i närheten av varuflödet.

Erica Wass, Kronofogdemyndigheten: Jag börjar med frågan från Anders Ahlgren om hur Kronofogdemyndigheten tar hänsyn till regional tillväxt och så vidare. Låt mig ge två exempel.

Inom vår verksamhet hanterar vi inbetalning, redovisning och utbetalning av medel från den som är skyldig pengar till den som ska ha betalt – medelshantering. I takt med att vi gör en it-utveckling har vi också övervägt var den verksamheten ska finnas. Den har funnits i Malmö, och den finns i dag i Sundbyberg, Göteborg, Karlstad och Sundsvall. När vi har kommit längre i vår utveckling – och det är inom de närmaste åren – kommer verksamheten att finnas i Karlstad och Sundsvall, där vi då bygger upp större team som hanterar den delen. Det ser jag som ett exempel på hur vi bedriver verksamheten och tänker över de regionala hänsynen.

Ytterligare ett exempel är att regeringen har aviserat en strategi mot överskuldssättning och föreslagit att Kronofogdemyndigheten ska tilldelas ytterligare medel kommande år för bland annat skuldsanering. Det betyder att vi har möjlighet att bygga upp ytterligare team som kan hantera skuldsaneringsansökningar; vi har ett väldigt högt tryck på dem i dag. När vi överväger var de ska finnas är utgångspunkten, liksom för annan eventuellt tillkommande verksamhet, att de ska placeras där vi har kontor i dag och inte på någon ny ort eller nytt ställe.

Det är dock naturligtvis viktigt att överväga var vi kan hitta kompetens för att utföra uppgifterna och var vi har lokaler. Båda delar finns på olika ställen i landet – jag kan ta Östersund som exempel. Det är ett av våra fem största kontor, där många myndigheter också är lokaliserade, och där finns det en viss konkurrens om arbetskraften. Det är ett exempel på vad man behöver ta hänsyn till när vi överväger var vi ska lägga exempelvis ytterligare skuldsanerings-team.

Aron Modig ställde en fråga om hur vi resonerar och tänker kring kontor, hyror och så vidare. Ett exempel på det arbete vi har bedrivit med att se över kontor och hyresnivåer är att vi 2008 betalade ungefär 137 miljoner kronor i hyror och att vi 2014 var nere på knappt 110 miljoner kronor. Under den tiden har vi inte gjort några större förändringar av antal kontor. Ett exempel som har betytt mycket är att vårt tidigare största operativa kontor låg på Birger

Jarlsgatan i Stockholms innerstad. Nu finns det, tillsammans med huvudkontorsfunktionerna, i Sundbyberg. Det är en närförort, får man förvisso säga, men vi har ändå tagit ett aktivt steg att flytta från Stockholms innerstad.

Vi tror att vi har tagit de största greppen; vi har även gjort om i Malmö och Göteborg. Det är klart att större kontor leder till större kostnader, men vi tycker ändå att det är en utveckling som visar att vi tar detta på största allvar.

Vice ordföranden: Då vill jag å utskottets vägnar tacka alla som ställt upp. Det är alldeles uppenbart att detta är en engagerande fråga, och jag vet att det sitter fler ledamöter som skulle vilja lyfta fram frågor. Aktualiteten har kanske gjort att Skatteverket har fått de flesta av frågorna, eftersom det är en pågående diskussion.

Ett klargörande: Det är självklart att man kommer in på större frågor – makrofrågor – när man pratar om sådant här. Jag vill ändå betona att skatteutskottets område handlar om de tre myndigheter som sorterar under Skatteverket. Indelningsfrågor, regiondelning och förvaltningspolitik ligger på andra delar men måste naturligtvis finnas med i den allmänna debatten.

Om man ska göra några reflektioner har vi en tradition av starka, självständiga och autonoma myndigheter. Det tjänar Sverige bra, men det inte minst jag själv kanske har upplevt under den här resan är att det läggs ett slags regionalpolitiskt ansvar på myndighetschefer. Jag ställer mig frågan hur man utövar det. Jag ifrågasätter verkligen inte kompetensen hos någon GD, men det är inte självklart att man i de olika myndigheterna lägger mest energi på att vara uppdaterad på den regionalpolitiska omvärldsbevakningen och den expertis som behövs för att bedöma olika delar.

När situationer uppstår där kommunalråd och andra intressenter lokalt måste kanalisera sin oro till myndigheter ställer man sig i alla fall frågan vilken samordning och hjälp man kan få samt vilken expertis som finns samlad i staten för att kunna ge vägledning när den här typen av beslut ska fattas. Det är dock sådant vi lär få återkomma till när regeringens översyn är klar och vi diskuterar vad som ska hända framöver. Tack så mycket för all medverkan!